

Cadran cultural

Periodic al Ansamblului Folcloric „Busuiocul“ din Bacău • Anul V • Nr. 6 (28) • Noiembrie-decembrie 2022

Colind

Vin să-mi colind frații, leri-i ler,
Că mă strânge-amarnic lagărul
de fier,
Să colind la geamuri tristele
surori,
Să pătrundă-n suflet sfinte
sărbători.
Să colind bunicii, leri-i ler,
Că stau în Siberii dăltuiți în ger,
Să le-aduc de-acasă azimă de dor
Că de-un râu de lacrimi le-am
rămas dator.
Să audă lupii și să-i înspăimânt
Când vor înțelege graiul nostru
sfânt,

Să audă câinii și-un întreg popor
Ca să scape turma cu al ei păstor.
Să colind copiii, leri-i ler,
Ca să vadă luna răsărind pe cer
Și să lumineze la-nceput de an
Ca să iasă neamul nostru
la liman.
Să colind o țară, leri-i ler,
Fără gard de sârmă și nici grănicer.
Eu îmi plâng colindul, dorul
să-mi alin
C-un coltuc de pâine și-un pahar
de vin.

Petruș ANDREI

Nașterea Mântuitorului și Anul Nou să vă aducă în case iubire, pace, sănătate și fericire!

La mulți ani tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri!

Să ne vedem cu bine în 2023!

Tincuța Horonceanu-Bernevici - finalistă „Osnabrück“

Dintre cele 130 de piese de teatru propuse de dramaturgi din 13 țări europene, juriul concursului **Premiul Internațional de Dramaturgie „Osnabrück“** a ales pentru finală cinci texte semnate de autori din Austria, Elveția, Franța, Germania și România. Chiar dacă premiul a ajuns la Berlin, piesa **Natașa nu mai visează/ Natasha träumt nicht mehr/ Natasha doesn't dream anymore**, semnată de băcăuanca **Tincuța Horonceanu-Bernevici** s-a bucurat de aprecieri unanime, fiind oferită publicului Teatrului „Osnabrück“ (11 octombrie 2022, Germania) ca spectacol-lectură. Felicitări! (CSG)

In absentia...

„Datorăm acest lucru unui om care nu mai este printre noi, ce a avut o carismă și o vitalitate extraordinare! Regretatul **Petre Vlase** și-a dedicat întreaga viață descoperirii, conservării și promovării tradițiilor populare ale județului. Numele domniei sale a devenit sinonim cu cel al Ansamblului *Busuiocul*, care s-a dovedit a fi, în timp, cel mai bun ambasador al folclorului băcăuan în țară și peste hotare“, a afirmat Valentin Ivancea, președintele Consiliului Județean Bacău, și tot el a oferit publicului, ce a umplut până la refuz sala Teatrului de Vară „Radu Beligan“, încă un motiv pentru care instituția în fruntea căreia se află a decis să-i confere, post-mortem, titlul de Cetățean de Onoare al județului Bacău: „Fiecare dintre noi, cei care am avut privilegiul de a-l cunoaște, ne-am bucurat de optimismul, veselia și încrederea pe care le transmitea. Mari artiști ai muzicii populare au făcut primii pași pe scenă sub privirea maestrului Vlase. Tinere talente și-au găsit drumul artistic datorită îndrumării sale“.

Iar reușita spectacolului **Ziua Sfântă a Unirii** a fost încă o dovadă că moștenirea lăsată de el colectivului are toate șansele să dăinuie!

Zâmbiți cu... CIOȘU

La despărțirea de Petre Vlase

La început de Brumărel ne-a părăsit, pe neașteptate, cel ce a fost aproape jumătate de veac principalul animator și, în ultimele două decenii, managerul renumitului Ansamblu Folcloric Profesionist „Busuiocul“ din Bacău. Aidoma multora dintre colaboratorii săi, i-am fost în preajmă în nenumărate rânduri, dar cel mai bine am avut șansa să-l cunosc în ultimul său lustru de existență pământeană când, în calitate de consilier artistic și de redactor-șef, am dat viață unuia dintre proiectele noastre de suflet: periodicul **Cadran cultural**. În acest interval am putut aduna o mulțime de informații despre prodigioasa lui activitate, astfel că, pentru cei ce nu l-au cunoscut îndeaproape, vă ofer cu drag câteva repere biobibliografice incluse în profilul ce va figura în cel de-al noulea volum al dicționarului **Personalități băcăuane**, în curs de elaborare:

N. 13 noiembrie 1946, în satul Conțești, comuna Sascut, județul Bacău - m. 7 octombrie 2022, la Valea Budului, comuna Mărgineni, județul Bacău. **Professor, metodist, maestru coregraf, manager**. S-a ivit pe lume în sânul familiei de răzeși Maranda și Toader Vlase și a copilărit în pitoreasca așezare situată între albiile râurilor Siret și Trotuș, în apele cărora a învățat să înoate și s-a scăldat adesea în zilele toride de vară. Tot aici avea să descopere bucuria dansului încă înainte de a merge la școala din sat, furișându-se în Căminul Cultural și urmărind ore în șir cum dansau tinerii și vârstnicii. Învățând mișcărilor, repeta de unul singur pașii, acasă ori pe câmp, așa încât în

scurtă vreme a intrat fără trac în Hora Mititeilor, care deschidea balul duminical și făcea loc, după obicei, flăcăilor, apoi, la asfințitul soarelui, însurăților, iar după ce se întuneca, maturilor. Observându-i abilitățile și plăcerea cu care intra în joc, învățătorul l-a inclus în formația de dansuri căreia îi dăduse viață la Sascut, ajutându-l pe această cale să se perfecționeze și să evolueze în spectacole. Moștenind talentul și spiritul de competiție de la tatăl său, un fost „mare dansator“, a deprins toate subtilitățile jocurilor din zonă, ajungând ca în perioada studiilor de la Liceul Teoretic din Onești (1962-1966) să fie chemat de tinerii din sat la hora lor și să-i învețe „Hora pe bătai, un dans extrem de complicat, dificil, pretențios și spectaculos“, pe care îl „furase“ de la bătrâni. Animator al formațiilor de dansuri populare din liceu și din unitatea militară în care și-a slujit țara, s-a reîntâlnit cu vestiții muzicanți din Bacău imediat după lăsarea la vatră și, ca profesor suplinitor la Școala Corbasca (1968-1972), i-a atras spre Căminul Cultural, unde a înființat primele grupuri și formații artistice. Avid de noi cunoștințe, nu s-a mulțumit doar cu

ceea ce a aflat de la bătrânii satorilor din această mare și importantă vatră folclorică, ci a urmat, în paralel, cursuri de coregrafie la Școala Populară de Artă din Bacău (1967-1969) și, apoi, pe cele de la Centrul de Perfecționare a Cadrelor (1974) și ale Academiei de Dansuri Folclorice (2001-2004) din București, unde a avut șansa să lucreze direct cu vestiții maestri coregrafi Theodor Vasilescu și Sever Tita. Sprijinit la începuturi de dirijorii Ovidiu Bălan și Aurel Iancovici ori de profesorii Constantin Donea, Octavian Marc și Voicu Alexandrescu, fascinați la rândul-le de cele 15 fanfare și 2000 de instrumentiști existenți în comună, în prima parte a anului 1972 a pus bazele Ansamblului Folcloric „Hora“, cu care a „ieșit la concursuri, festivaluri, spectacole“, uimind publicul și juriile și câștigând primele trofee. La nici două luni de la constituire s-a încununat, astfel, cu Marele Trofeu al „Festivalului folcloric vrâncean“, dublat în scurtă vreme de Premiul I la „Festivalul Slănicului“, apoi de premiul al II-lea la Festivalul „Cântă de răsună valea“ (Tecuci). Grație acestor succese, la 1 iulie 1972 a fost promovat ca metodist coregraf la Centrul Județean de Îndrumare a Creației Populare din Bacău (1972-2004), calitate în care a contribuit la înființarea și îndrumarea a zeci de formații și colective artistice și a inițiat proiecte culturale de anvergură, menite să stimuleze și să revigoreze folclorul muzical-coregrafic, între care amintim festivalurile zonale „Flori de Sânziene“ și „Sântilia de la Poiana Sărată“,

Festivalul Național „Ion Drăgoi“, Alaiul Datinilor și Obiceiurilor de Iarnă ș.a. Cum între timp devenise student al Facultății de Educație Fizică din cadrul Institutului Pedagogic de 3 Ani din Bacău și forțat de migrația unei bune părți a instrumentiștilor din taraf, loviți crunt de colectivizarea forțată, în toamnă a decis mutarea ansamblului la Bacău, unde rectorul Mihai Merfea i-a pus la dispoziție „spații de repetiții, uneori cazare, masă, iar, treptat, ansamblul a absorbit și studenți, astfel că a(m) priment formația“, devenind „aproape profesioniști“. În noua configurație a obținut „toate premiile, absolut toate“ la festivalul studentesc de la Iași, iar în primăvara anului 1973, la sugestia folcloristului Constantin Donea, „Hora“ s-a transformat în Ansamblul Folcloric „Busuiocul“, titlatură sub care avea să cunoască gloria nu doar în țară, ci și pe multe meridiane ale lumii. Astfel, după ce în august 1973 a reprezentat cu brio județul Bacău la cel de al IX-lea Festival Național de Folclor de pe Litoral și a fost răsplătit cu Premiul I la „Toamna culturală băcăuană“, în anul următor tânăra colectivă a obținut un răsunător succes la Festivalul Balcanic de Cântec și Dansuri de la Ohrid (3-8 iulie 1974, Iugoslavia), ce i-a deschis

calea către alte competiții de gen din toată Europa. În vara anului 1975, bunăoară, a fost invitat la Festivalul de la Santarem (Portugalia), unde a fost declarat „Cel mai bun ansamblu“, și la Festivalul-Concurs de la Hayange (Franța), unde a obținut Premiul I, oferind publicului 24 de spectacole „excepționale, de mare valoare internațională“, în 16 orașe și beneficiind de 3 înregistrări TV. Devenind „o forță, un nume“, i s-a acordat onoarea de a deschide primul Festival Internațional de Folclor de la Karl Marx Stadt (RDG, 1977), de a inaugura sezonul de toamnă al Asociației Teatrale din Odsherred, de a prezenta singurul spectacol al anului în Ishøj Have și un „spectacol neobișnuit și foarte interesant“ dedicat elevilor din Hvalsø (1978, Danemarca), de a oferi veritabile lecții de dans în cadrul prestigiosului Festival Internațional de Folclor de la Schoten (1982, Belgia), răsplătite cu Trofeul acestuia și a aduce României Medalia de Argint a „Folcloriadei“ de la Dijon (1992, Franța), de a oferi nestemate ale folclorului nostru publicului din Italia, Olanda, Norvegia, Spania, Polonia, Grecia, Ucraina, Rusia, Belarus, Siria, Emiratele Arabe, Basarabia etc. Medaliat cu aur la toate edițiile Festivalului Național „Cântarea

României“, Ansamblul Folcloric Profesionist „Busuiocul“, pe care l-a condus ca manager în intervalul 2004-2022, și-a sporit zestrea de trofee și în țară, unde el a fost declarat „Cel mai bun coregraf“ (1988, Festivalul „Cununa Cântului Românesc“ de la Tulcea), atestat ca maestru coregraf de către Asociația Coregrafilor Ansamblurilor Folclorice din România (1993), încununat cu Diploma Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului pentru promovarea tradițiilor românești (2009), cu Premiul de Excelență al Consiliului Județean Bacău (2015) și Titlul de Excelență al Televiziunii Române (2018), unde prestigiosul colectiv a avut zeci de prezențe în cadrul emisiunii „Tezaur folcloric“. Fin cunoscător al patrimoniului folcloric de pe văile Siretului, Bistriței, Troțușului, Oituzului, Cașinului, Tazlăului și Zletinului, a lăsat celor interesați mai multe articole găzduite de paginile publicațiilor **Ateneu**, **Viața băcăuană** și **Cadran cultural**, pe care a fondat-o împreună cu subsemnatul (2018), precum și un substanțial volum de **Contribuții la cunoașterea și valorificarea jocurilor populare băcăuane** (Bacău, Editura Corgal Press, 2013). Alături de bogata arhivă aferentă ansamblului, lasă moștenire și o bijuterie spirituală, Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului“, pe care a ctitorit-o împreună cu familia, cunoscută acum și ca Meteora Bacăului. Pentru jertfa și fapta sa creștină a primit, în anul 2008, Distincția de ctitorie din partea Înaltpreasfințitului Ioachim Băcăuanul, iar în 2009, Distincția de Onoare a Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

Cornel GALBEN

Petre Vlase - profesionist al scenei coregrafice, manager al dansului românesc în lume

Atâta lume năvălea în orașele europene unde ajungea **Busuiocul**, încât, la început, băcăuanii noștri s-au cam spe-riat. Mi-amintesc atmosfera pregătirii pentru a ajunge în Portugalia. Autobuzul era în vibrație. A fost rugată să fie și o distinsă doamnă în corpul expediționar; grija pentru dansatoare se manifesta în spiritul civilizației și a eticii din acei ani. Era însă și de a fi la înălțimea dorinței șefilor de atunci, care se uitau nu doar la programul coregrafic, la costume, melodii, picioarele fetelor și fizionomiile băieților.

Petrică Vlase era întruchiparea românului, a gospodăru-ului care știe bine ce-i trebuie pentru a-i încânta pe acei străini care, atunci, auziseră doar de Nadia Comăneci și de Ceaușescu, iar alți câțiva auziseră și de capodoperele lui George Enescu și operele lui Brâncuși. Core-

grafia însă avea un mesaj energetic, ritmic, plastic și mai ales original.

Românii de pe scenă învățaseră bine lecția de la Petrică Vlase, țărănul român autentic care se „calificase la locul de muncă“, iar intuiția, talentul, ritmurile și simțurile scenei îi purtau la mari înălțimi, încât, uneori scenele se rupeau, spectatorii intrau într-un delir de receptare, rugând să fie din nou și din nou bisuri la toate scenele. Comenzile, ritmurile, mișcările și schimbările nu se mai puteau totdeauna repeta, dar spectatorii erau fascinați. Unde n-ai ajuns încă, Petrică, îl întrebam. Sigur că de pe strada Troțuș din Bacău veștile au circulat rapid; erau anii buni ai unui regim puțin cunoscut. Altfel, din clădirea Școlii Populare au împânzit lumea creatori în coregrafie, dar și în plastică, muzică și teatru popular.

Este aureola unui creator care atrage, inspiră și evaluează, convingând administrația unui oraș și a unui județ, care au avut uneori și noroc să apară talente, fenomene artistice, publicații și cărți.

Iată acum acest **Cadran cultural**, ajuns în al V-lea an, sub conducerea efectivă a lui Cornel Simion Galben, având ca Președinte de onoare pe regretatul Petre Vlase, e o oglindă a culturii și artei din județul și municipiul Bacău; este, garantăm, o revistă de nivel profesionist, în care elita, dar și cititorii de nivel modest pot găsi satisfacții și încântări estetice deosebite, căci redactorul-șef lucrează ireproșabil; are deschidere spre arte, istorie și modernitate. Lipsit complet de infatuare, egolatrie și semidoctism, a reușit să impună deja o publicație aproape singur, consemnând competent și ce fac alții bine, în toate spațiile.

Echipa acestui periodic al Ansamblului „Busuiocul“, redusă ca număr, dar echilibrată și rafinată, s-a încheat prin spiritul lui Petre Vlase; poate fi considerat un model cultural-artistice elegant, cu frumoasă deschidere spre tradiție și modernitate din lumea în care au strălucit Alecsandri, Bacovia și George Enescu, la granițele cu un Imperiu fără lege și valori creștine, iar „Radu Beligan“ i-a purtat noroc.

Grigore CODRESCU

Petre Vlase în însemnările mele

O perioadă de timp, din septembrie 1967, până în vara anului 1968, am fost și eu locuitor al comunei Corbasca, din județul Bacău.

Cum am ajuns eu la Corbasca? Soarta, bat-o vina!

Era după terminarea liceului. Îmi pusesem în gând să urmez cursurile secției de limbă latină, adică, să mă fac profesoară de limbă latină. Limbă moartă - secția s-a desființat taman în acel an.

După multe lacrimi, tata m-a convins că-i mai bine să mă pregătesc temeinic și să-mi încerc norocul anul ce urma, dar la altă secție, dacă tot mă încăpățânez să mă fac profesoară.

Așa că mi-am luat cărțile în valiză, mi-am luat și câteva haine de schimb și m-am înfățișat, de una singură, la fostul inspectorat școlar din Adjud. Intru pe ușa biroului, trăgând geamantanul după mine, și cer să fiu repartizată, ca profesoară de limbă română, undeva, într-o comună mai aproape de casa părintească.

Inspectorul se uită la mine, se uită și la geamantanul meu, ce devenise atât de greu, de parcă trăgeam după mine niște pietre de moară, îmi verifică actele, se uită și la notele mele de pe diploma de bacalaureat și întreabă, adresându-se cuiva, nevăzut, din sală:

– Este cineva care are nevoie de profesor de limbă română?

– Eu, tovarășe inspector! se aude o voce de bărbat.

Cum mai aproape de casa părintească nu se găsea nimic, accept repartizarea mea ca profesoară de limbă română în comuna Corbasca, la Școala Generală Bacioi, despre care atunci auzeam prima dată.

Trăgând geamantanul după mine, mă îndrept, urmându-l pe director, spre autobuzul ce urma să mă ducă la primul meu loc de muncă. În autobuz, direc-

torul ne face prezența, pe catedre. La catedra de limba română, eu strig prezent, tare și apăsător. Dar imediat după mine, o voce de bărbat strigă tot prezent, dar mai puțin apăsător.

– Eu sunt titularul de catedră - spune el, cu vocea slăbită.

– Cum ai ajuns, tovarășe, la Bacioi? Și de ce vii tocmai acum, în ultima zi?

– Cum să vă explic. Am ajuns din greșeală, am confundat Bacioi cu Băicoi. Adică, eu am dorit Băicoi, fiind din Oltenia.

Auzind eu cine-i omul, încep a plânge, de răsuna tot autobuzul: bani nu mai aveam, pe nimeni nu cunoșteam... Printre sughituri de plâns, strig la șofer să oprească autobuzul, să mă pot întoarce la inspectorat și să cer alt loc de muncă. Directorul, om de

treabă, mă liniștește:

– Stai liniștită, domnișoară! Uite, mai am un post liber, dar de învățătoare.

O să stai la o gazdă, chiar de lângă noi, și vei face naveta împreună cu soția mea.

Și cu Ioana, e și ea tot învățătoare, fată bună, o să vă împăcați bine. Gazda o vei plăti la primul salariu.

Nu aveam încotro, am acceptat. Anul acela a rămas de neuitat: primul meu salariu, primele haine din banii mei, totul din munca mea.

*

Toamna era pe terminate, iarna era pe aproape, iar eu nu aveam nimic pentru zilele friguroase de toamnă-iarnă, nici pardesiu, nici palton. Așa că am făcut eu drumul spre Adjud, împreună cu Ioana, după ce mi-am luat primii bani, și după ce mi-am plătit gazda. Și din restul acela de bani mi-am cumpărat și pardesiu, dar și un fel de șapcuță, bună pentru o toamnă târzie. Și-n prima zi

Cu colegii mei de la Bacioi: prima, din stânga, eu. Urmează: Petre Vlase, Ioana, devenită soția lui, directorul Lupașcu, o colegă, tot învățătoare, iar ultimul, din dreapta, e profesorul care a confundat Bacioi cu Băicoi. La scurt timp a și plecat, iar eu am rămas să suplinesc și catedra de limbă română, până în vara lui 1968, când am plecat la facultate.

Petre Vlase - Vector al culturii tradiționale băcăuane

de duminică, de după salariu, am făcut fotografiile cu toți colegii, ca amintire de la primul salariu. Eram doar o adolescentă, singură în lumea largă, dar eram fericită și mulțumită.

Făceam naveta pe jos, zilnic, la Bacioi, împreună cu soția directorului, dar și cu Ioana, fata blondă care s-a și căsătorit cu Petrică Vlase, profesorul de educație fizică, viitorul maestru coregraf și director al Ansamblului „Busuiocul”, din Bacău.

Nu a trecut mult timp și Petrică Vlase, recunoscut deja ca un bun dansator, a primit ca sarcină, pe linie de partid, să se ocupe de noi, la Joia tineretului, dacă-și mai aduce aminte cineva.

Petrică era un împătimit al dansului popular, Ioana era o împătimită a cântecului popular. Așa s-a cimentat legătura dintre noi: prin cântec, dans și poezie. De la Corbasca până la Bacioi, Ioana o ținea tot într-un cântec, iar eu tot într-o poezie.

Dar asta e altă poveste, una de care de m-aș apuca să povestesc, nu aș mai termina, atât de vii mi-au rămas acele vremuri în amintire.

Cert este că, dacă ar fi să adunăm toți anii în care Petrică Vlase a tot dansat și i-a învățat pe alții să danseze, s-ar aduna cam 55 de ani. Aproape cât o viață de om!

Anul acesta, la început de octombrie, printr-o intervenție divină, am primit o invitație la Festivalul folcloric internațional „Trandafir de la Moldova”. Aflasem că va veni și Ansamblul „Busuiocul”. Nu am dorit să ratez ocazia. Dar ce păcat! În ziua în care ansamblul ar fi trebuit să fie la Iași, pe scenă, undeva, la Bacău, toți membrii își privegheau maestrul. Se întâmpla pe șapte octombrie, 2022. Din ziua aceea, Petrică a plecat spre ceruri, să învețe îngerii a dansa ca la Corbasca, din Bacău.

Am stat pe gânduri înainte de a definitiva eticheta potrivită pentru Petre Vlase: „creator al școlii de coregrafie populară în județul Bacău” („Ateneu”, oct. 2022, p. 2). Sintagma „coregrafie populară” mi se părea împrumutată fără permisiune din sfera artelor contemporane, așa că am deschis internetul și am constatat că a mai fost folosită și tot pentru a desemna domeniul dansurilor populare. Apoi am cercetat bibliografia Revistei „Ateneu”, alcătuită de Marilena Donea, pentru a descoperi că Petre Vlase a fost și un cronicar al evenimentelor din aria sa de interes. Despre „Sântilia de la Poiana Sărată, din vara lui 2001, a vorbit mai mult decât ar fi cerut o simplă consemnare: „Așezat la poale de Carpați, pe unul dintre cunoscutele drumuri ale transumanței, satul Poiana Sărată din comuna Oituz reprezintă o comunitate de oameni cu adânci rădăcini în tradiție. Mândri de zestrea lăsată de străbuni, poienarii păstrează și duc mai departe un bogat repertoriu de cântece și jocuri, frumoase piese de port, valoroase meșteșuguri artistice, numeroase datini și obiceiuri” (*Ateneu*, aug. 2001, p. 2). Un adevărat studiu însă a publicat în urmă cu zece ani, tot în pagina 2 a revistei fondate de Grigore Tabacaru și George Bacovia. Descriind caracteristicile „folclorului coregrafic” (sintagma îi aparține) din județul Bacău, Petre Vlase realizează două exemplificări: „Jocul de urs în zona Tazlăului Sărat”, respectiv „Jocul cailor”. Înainte de aceasta, așază o incursiune în istoria băcăuană, citând, onest, sursa (inclusiv paginația): N. N. Lupu, Iulia Văcărașu, C. Brînduș, „Județul Bacău”, Buc., Ed. Acad. R.S.R., 1972 (*Ateneu*, nov.-dec. 1992). Petre Vlase ne-a lăsat o singură carte, dar de referință: „Contribuții la cunoașterea și valori-

ficarea jocurilor populare băcăuane” (Bacău, Editura *Corgal Press*, 2011; tiraj nou, 2015; 462 p. și 2 CD-uri; coperta, Ilie Boca). Maestrul coregraf Theodor Vasilescu, artist emerit (de curând, nonagenar), semnând prefața, o încheie astfel: „Secretul reușitelor artistice ale lui Petre Vlase se datoresc unei pasiuni fără margini pentru fenomenul tradițional, se datoresc faptului că el însuși este purtător de folclor și se datoresc mai ales firii și caracterului acestui hătru moldovean, desprins parcă din lumea lui Ion Creangă”. Cartea sa „împărtășește lumii frumusețea, profunzimea și varietatea folclorului băcăuan”.

Respectul pentru spiritualitatea locului trecea dincolo de marginile coregrafiei populare. Știind că sediul Ansamblului „Busuiocul” este o clădire cu valoare de patrimoniu, a acceptat ideea de a fi așezată pe fațada ei o placă de marmură amintind de faptul că aici a ființat o vreme Școala Normală din Bacău, iar în anul 2018, a sprijinit organizarea bicentenarului nașterii lui Vasile Alecsandri. Înainte de aceasta, nu voi uita nicicând ajutorul dat la deplasarea fondurilor de carte și publicații, inclusiv a obiectelor cu valoare muzeografică, de la Colegiul Național Pedagogic în Corpul B al Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău. Dansatorii au fost informați de Petre Vlase că materialele pe care le manipulează vor deveni exponate în Casa-Muzeu „Vasile Alecsandri” din Bacău.

Ferment important al vieții spirituale băcăuane, Petre Vlase are un loc special în amintirea slujitorilor și iubitorilor culturii populare locale.

Ioan DĂNILĂ

Alexandru Surdu despre hiperexactitate și perfecțiune la Eminescu

În revista „Pro Saeculum”, nr. 3-4/2014, Alexandru Surdu a publicat Studiul „*Hiperexactitate și perfecțiune la Mihai Eminescu*”. Textul acestui studiu, presărat cu observații și sublinieri interesante, a fost cuprins, tot în anul 2014, în volumul „Pietre de poticnire” „Editura Ardealul”, Târgu-Mureș. Iar în anul 2020 îl regăsim în volumul „Eminescu și filosofia”, apărut la aceeași editură.

Să nu lăsăm neobservat faptul că Alexandru Surdu trece acest studiu și prin volumul „Pietre de poticnire”. Întrucât nu cred că este vorba de ceva întâmplător, propun să poposim pentru a conștientiza unele sugestii semnificative. Știm că poticnirea trimite la situația când, pentru a desfășura o acțiune, trebuie să depășești mari dificultăți, piedici serioase. Și atunci se naște întrebarea: interpretarea și înțelegerea creației lui Eminescu este o piatră de poticnire? Cu îndreptățire, Alexandru Surdu crede că este. Și aduce argumente în acest sens. Asemenea argumente rezultă din întreaga operă a academicianului, care a păstrat aproape două decenii cultura română de la pupitul filosofiei. Dar iată și trei dovezi din „Pietre de poticnire”. Prima: „De-o vreme-ncoace, spre apusul vieții, ne duce gândul și pe noi spre pietre cât mai vechi de poticnire, pe care greu ar fi să nu le mai vedem sau să le ocolim, căci n-am avea puterea și nici răgazul de-a o face. Știură cei bătrâni care le-au pus să-și facă bine treaba. Acestea-s pietrele de poticnire ale gândirii noastre filosofice și ale cugetului nostru românesc, fără de care n-am fi fost și nici nu vom mai fi ceea ce suntem” (p. 8). A doua: „Și mai ales aici, la noi, trecând cu multe

jertfe prin focul gheenei comuniste, filosofii mai au ceva de spus, căci au ca sprijin tradiții vechi, credințe și învățături lăsate-n urmă și ascunse bine în tainele cugetului nostru, de care nu se poticnește decât acela ce le știe rostul și poate să le dea rostirea cuvenită” (p. 10). A treia: „În privința noastră, ce să zicem? Ne-am străduit și noi să punem pe unde ne-a purtat destinul: la margine de drum deschis, pe cărări de-abia zărite și, uneori, prin locuri neumbrate, câte o piatră de poticnire, cum se zice, mai mică sau mai mare, ca semn de-aducere aminte în petrecerea de timp” (*Idem*, p. 10). Chiar și numai din aceste fragmente rezultă o mare profunzime de gândire, o autentică simțire românească și o bună judecată de valoare. Dar nu-mi imaginez că un Doru Scărlătescu, spre exemplu, cel care are aroganța de a se considera cel mai mare eminescolog și care intră cu ciubotele sparte prin toată grădina istoriei filosofiei universale, dacă ar citi aceste texte, ar pricepe vreun mare adevăr. El nu se împiedică de nimic, ba chiar își permite să dea vete. Cauza? Cum bine zice N. Georgescu, el face „eminescologie pe ciubotele”. Aceasta nu înseamnă că soarta culturii române este compromisă. Deocamdată mai aduc în atenție și opinia preotului Nicolae Cojocaru, apărută în ziarul „Lumina”, 29 august 2019, referitoare la lucrarea „Pietre de poticnire”, sub titlul „*Academicianul Alexandru Surdu și filosofia despre poticnire*”. „Concepută cu un titlu semnificativ, „Pietre de poticnire” (2014), cartea academicianului Alexandru Surdu ne aduce în atenție câteva probleme de larg interes pentru spiritualitatea românească. Folosind un discurs remarcabil, cu care ne-a obișnuit deja, autorul valorifică forme de cultură din medii diferite, asamblate pe osatura de valori din esența semnificației lucrurilor, cu referire la sistemul conceptual tradițional și la realitățile istorice vechi sau mai noi”.

Revenind la studiul lui A. Surdu, constatăm că autorul pornește de la chestiuni cunoscute deja și înaintează către aspectele care obligă la poticnire. Ar vrea să ne spună, mai întâi, că referințele la problematica perfecțiunii obligă la delimitarea între abso-

lut și relativ, între nemuritor și muritor, între zei și oameni. Altfel spus, trebuie să pomim de la adevărul că perfecțiunea nu poate fi concepută ca o caracteristică a relativului, a ceea ce este trecător și muritor. Chestiunea nu se pune cu privire la natură, unde există legi bine statornicite, ci la oameni. Pentru că oamenii, trăind în această lume fără sens trebuie să-și descopere un sens vieții lor. Iar ei caută sensul raportându-se la ceea ce nu au, adică la perfecțiune. Și tocmai această alergare a oamenilor către perfecțiune îi diferențiază. În felul acesta, autorul pune în discuție condiția genului în activitatea sa creativă. „Perfecțiunea, spre care tinde orice mare creator, este aceea care îl și înalță deasupra celorlalți muritori și îl face vestit pentru totdeauna. Uneori aceasta, prin exactitatea și precizia la care ajunge, nici nu poate fi înțeleasă și nici apreciată de către contemporanii creatorului, ci este văzută abia mai târziu la adevărata ei valoare” (Alexandru Surdu, *Eminescu și filosofia*, Editura Ardealul, Târgu Mureș, 2020, p. 151).

În aceste condiții, opinia lui A. Surdu este că „mai puțin se știe însă despre eforturile pe care le depun creatorii pentru obținerea perfecțiunii, despre condițiile în care pot să le facă și, mai ales, despre consecințele adesea fatale pe care pot să le producă, dovedă viețile lor curmate înainte de vreme sau suferințele cumplite la care au fost supuși, ca un fel de pedeapsă, parcă, pentru îndrăzneala de a se compara cu zeii” (*Idem*, p. 151-152). Sub aspectul criticii literare, Mircea Eliade, referindu-se la aceste chestiuni afirma: „Geniul se răzbună întotdeauna. Mai curând ori mai târziu, orice mare personalitate începe să fie înțeleasă și prețuită așa cum se cuvine. Miturile, legende, admirația naivă, simplismul didactic lasă locul cercetării critice, monografiei erudite, operei de lucidă și completă interpretare. Geniul nu are nimic de pierdut din această migăloasă și severă cercetare. Dimpotrivă, el ni se descoperă mai organic, mai superb” (*Despre Eminescu și Hasdeu*, Editura Junimea, Iași, 1987, p. 6). Însă pe Alexandru Surdu îl preocupă mai mult perspectiva psihologică, pigmentată

cu exemple concrete, pentru a demitiza unele prejudecăți.

Pornind de la exemple, Alexandru Surdu împarte oamenii în trei categorii: buni, răi și faustici. „Nu este de mirare că mulți creatori se consideră inspirați fie de duhul Binelui, fie de duhul răului. Georg Cantor zicea despre sine că nu este decât un grefier care scrie la dictarea lui Dumnezeu, iar Eduard Eveling, ginerele lui Karl Marx, se considera inspirat de diavol. . . Între aceștia ar fi cei care, faustic vorbind, își vând sufletele celor răi, căci binele nu este negociabil. Reușitele fausticilor sunt pe durată limitată (la 24 de ani, se zice), după care vine pedeapsa” (*Idem*, p. 152-153).

Urmărind felul în care sunt căutate justificări pentru comportamentul și reușitele creatorilor autorul pleacă de la opinia că stăruința nu este suficientă, după care aduce notații interesante, pe care le pune în legătură cu preocupările psihologiei. „S-a vorbit despre talente, înclinații și aptitudini, spre bucuria psihologilor specializați în problemele gândirii creative, dar s-a dovedit apoi că marile creații au depășit succesele mai mult meșteșugărești ale talentaților (cum este în muzică interpretul talentat față de compozitor” (*Idem*, p. 154).

După alte câteva secvențe, discuția este centrată pe slăbiciunile interpretărilor psihanalitice privind relația dintre geniu și nebunie. „În fine, a început să se vorbească despre geniu și nebunie, ceea ce a și dat de lucru de data aceasta psihiatrilor. În ciuda evidenței însă că a fi nebun nu înseamnă a fi geniu, ci mai degrabă imbecil, s-a considerat că anumite tulburări mentale (cum se zice mai nou), sau, mai precis, anumite faze ale unor tulburări mentale ar fi stimulative pentru creativitate, cum se crede că ar fi alcoolul sau drogurile. Tot ce se poate dar contraexemplele sunt copleșitoare” (*Idem*, p. 154-155).

Pe fondul acestor dezbateri psihologice și, mai ales, psihiatrice, este adusă în atenție și critica privind viața lui Eminescu. „Fără s-o mărturisesc, mulți critici și chiar psihiatri s-au inspirat din romanul *Doctor Faustus* al lui Thomas Mann (cei drept, și acesta zicea că i-a studiat în prealabil pe psihiatri), încercând să aplice aceeași schemă și la viața lui

Eminescu” (*Idem*, p. 155-156). Supărarea academicianului Alexandru Surdu a venit de la faptul că asemenea abordări încă mai continuă și după ce s-a demonstrat că Eminescu nu a avut afecțiuni dermato-venerice. „Se părea că aceste încercări vor înceta, mai ales după descoperirea multor relatări care infirmă fără tăgadă faptul că acesta ar fi avut afecțiuni dermato-venerice, și după descrieri psihiatrice competente ale afecțiunii sale. Însă apariția recentă a unei culegeri de mărturii, a căror falsitate a fost dovedită, cu omiterea cercetărilor mai noi, întoarce investigațiile cu un secol înapoi, la alternativa: boală venerică, fie congenitală, fie dobândită” (*Idem*, p. 156).

Pe baza cercetărilor medicale derulate în ultimele decenii de specialități, organizate cu temeinicie logică și conjugate cu exemple din istoria creației spirituale, Alexandru Surdu respinge, încă o dată, asemenea opinii. Între convingerile sale locul central îl ocupă aceea că „Eminescu, am putea spune, căuta pretutindeni desăvârșirea, să-i zicem în termeni moderni, informațională, enciclopedică, dar și exactitatea, perfecțiunea, atributul genialității, căci nu se mulțumea cu ceea ce găsea, ci trecea totul prin filtrul exigențelor sale” (*Idem*, p. 161). Ce înseamnă acest fapt? „Mai mult, tendința aceasta către perfecțiune se numește, în termeni psihiatrici, *hiperexactitate* și este o trăsătură de caracter accentuată, cum îi zice Karl Leonhard, alături de celelalte patru, după care personalitățile pot fi împărțite în: hiperexacte, hiperemotive sau exacte, hiperperseverente, nestăpânite și demonstrative” (*Idem*, p. 161). Autorul ne mai spune că, sub aspect literar, aceste aspecte au fost ilustrate cel mai bine de Shakespeare. Și că „Se face remarcat și uneori chiar cunoscut: hiperexactul, prin punctualitate și precizie; hiperemotivul, prin ușurința trecerii de la veselie la tristețe; hiperperseverentul, prin progrese profesionale; nestăpânitul, prin conflicte violente; demonstrativul, prin susținerea cu patos a oricăror păreri” (*Idem*, p. 163).

Ținând seama de teoria clasică asupra temperamentelor, dar și de opțiunea sa pentru filosofia pentadică, Alexandru Surdu dezvoltă cu eleganță această explicație cu privire la comportamentul personalităților accen-

tuat din domeniul literaturii, pentru a sublinia caracteristicile personalității lui Eminescu. Preocuparea poetului-cugetător este explicată astfel: „Ca să nu fie supus la presiuni, ca să nu facă ceea ce nu îi plăcea, ceea ce nu era compatibil cu firea lui, adică să ducă până la exactitate și la perfecțiune un lucru considerat inutil, nu în genere, ci pentru sufletul său, pentru simțămintele sale, pentru obiectivul său ideal de poet” (*Idem*, p. 170-171). Mai mult, – arată autorul – „Eminescu nu se ferea numai de ispitele exterioare dăunătoare, ci, mai ales, de propriile sale ispite care ar fi putut să-l epuizeze, concentrându-i toată energia creatoare și avantajele hiperexactității spre scopuri ideale frumoase, dar lăaturalnice” (*Idem*, p. 172).

Fără a se implica în disputa privind cauza morții lui Eminescu, Alexandru Surdu reține concluzia principală a acestor cercetări: „Ce-i drept, de fiecare dată, Eminescu a fost tratat de o boală dermato-venerică de care nu suferise niciodată, ceea ce i-a provocat o intoxicație cu mercur, despre care se știe că produce grave tulburări ale sistemului nervos. . . Este ilustrativ episodul cu internarea sa la un spital vienez. Și întâmplarea face să dispunem de mărturia lui Sigmund Freud care zicea că medicul de acolo nu-și trata bolnavii cu nici un fel de medicament, iar Eminescu și-a revenit, pur și simplu, numai datorită întreprinderii «tratamentului» cu mercur” (*Idem*, p. 176-177).

Alexandru Surdu formulează și un fel de concluzie a studiului său: „Dacă acceptăm că poetul era o personalitate hiperexactă, chiar numai mediu accentuată, atunci putem justifica, adăugând și o parte de hiperemotivitate, toate comportamentele sale, aparent bizare, din tinerețe, ca și performanța perfecțiunii poetice, pe care n-o putea atinge decât un hiperexact. Fazele care au condus la boala psihică ar putea fi justificate prin două cauze: fie prin suprasolicitare, fie prin intervenția unor situații copleșitoare, opuse firii sale supraexacte. În realitate, au acționat amândouă” (*Idem*, p. 177). O concluzie care mă îndeamnă să cred că problematica rămâne deschisă, pe mai departe, ca o autentică piatră de poticnire.

Ștefan MUNTEANU

Centenar Romulus Busnea

N. 17 decembrie 1922, în Beceni, județul Buzău - m. 24 ianuarie 1994, la Slănic Moldova, județul Bacău. **Medic.** Este fiul Margaretei, învățătoare, și al magistratului Constantin Ștefan Buznea, prim-președinte de tribunal la Înalta Curte de Casație și Justiție București, care își avea obârșia în vestita familie a lui Mihail Buznea, localizat pe la 1831 în satul Ciuciulea, raionul Glodeni, din Moldova de peste Prut, boier cu suflet și dare de mână, cel ce a construit în anul respectiv, pe cheltuiala sa și a cumnatului său, Gheorghe Leondari, o biserică în cinstea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Și-a început studiile la Școala Primară din Mizil (1928-1935) și le-a continuat, în aceeași localitate, la Liceul Teoretic „Tasse Dumitrescu” (1935-1939, azi Grup Școlar), numărându-se atât printre elevii meritoși, cât și printre câștigătorii olimpiadelor naționale de Istorie (1936) și Limba și literatura română (1939). După susținerea bacalaureatului, la Buzău, examen în urma căruia s-a clasat al treilea din 58 de candidați, devine student al Facultății de Medicină a Institutului de Medicină și Farmacie din București (1939-1945), specializându-se în medicină și chirurgie. La sugestia prof.univ.dr. N.Gh. Lupu, decanul facultății, se înscrie imediat la doctorat, elaborarea tezei făcând-o în timp ce activa la Sanatoriul Satulung (1945-1946, astăzi, Săcele-Brașov), unde se și îmbolnăvește de infiltrat pulmonar. În 1947 devine doctor în științe medicale (medicină generală și chirurgie) al Institutului de Medicină și Farmacie din București, tot aici urmând un stagiu de pregătire în domeniul balneologiei (1947-1948). Încadrat ca medic la Cîrca Sanitară din Mănărade, județul Alba (1948-1950) și la cea din Borsec, județul Harghita (1950-1956), lucrează apoi ca medic specialist balneolog în Stațiunea Borsec (1957-1963) și în Stațiunea Medical-Balneară Govora (1963-1965), urmând concomitent un nou curs de specializare, de data aceasta în balneofizioterapie (25 ianuarie 1960-31 decembrie 1960, la IMF București). În perioada 1966-1970 este medic și director medical în cadrul Stațiunii Medical-Balneare Slănic Moldova, iar din 1971 și până în 1990, când se pensionează, lucrează tot aici ca medic principal balneolog. Ca director se implică, împreună cu un colectiv de medici din stațiune și cu specialiști de la Institutul de Balneologie din București, în cercetarea calităților terapeutice ale unor noi izvoare, precum cel de la Ciunget (Dofteana), care o perioadă este îmbuteliat și adus în stațiune pentru cura internă a pacienților, și cel de la

Slănic Moldova, denumit Sonda 2. Forat în 1974, acesta s-a dovedit a fi un izvor cu efecte curative deosebite în tratamentul bolilor digestive. Doi ani mai târziu, participând la o masă rotundă cu tema „Tratamentul balnear al hepatitelor cronice la Slănic Moldova”, organizată de redacția ziarului **Steagul roșu**, își prezenta succint rezultatele cercetărilor sale, aducând noi argumente în favoarea utilizării curelor cu apele de la Slănic: „În ultimii 7 ani, am urmărit cu atenție sporită cazurile de hepatită cronică, afecțiune invalidantă, care prezintă în ultimele decenii o frecvență mult crescută, determinând – ca urmare – o curbă ascendentă în dinamica invalidității, prin această afecțiune. Din totalul bolilor digestive ce duc la invaliditate, se știe că hepatita cronică, cu diversele ei stadii de evoluție, reprezintă circa 45%, boala ulceroasă și sechelele stomacului operat, urmând în această ordine. Tratamentul balnear cu apele de la Slănic Moldova, constituie după opinia noastră, a medicilor, o verigă importantă în recuperarea acestor bolnavi. În comunicarea prezentată la a XI-a Sesiune Științifică a Institutului de Balneologie și Fizioterapie București din aprilie 1972, am arătat rezultatele favorabile obținute prin tratamentul balnear în 350 de cazuri de hepatită cronică, urmărite în colaborare cu ceilalți medici balneologi, între anii 1969-1972. Am vizitat mai multe stațiuni de profil din Europa și pot spune în deplină cunoștință de cauză că stațiunea Slănic Moldova, în afara varietății inegalabile a izvoarelor sale minerale, se situează printre puținele stațiuni din lume care dispun de ape minerale utilizabile în toate stadiile evolutive ale hepatitei cronice.” În anul 1985, a inițiat, de asemenea, cu sprijinul colectivului medical al Dispensarului Policlinic Balnear Slănic Moldova, un pro-

iect înaintat O.J.T. Bacău, prin care propunea transformarea Pavilionului Central Racovița în hotel turistic internațional, argumentând prin studiul întocmit că locația respectivă oferea cele mai bune condiții de realizare a unui circuit de tratament și recuperare pentru pacienți, cu dotări la standarde europene, lucru care, din păcate, nu și-a găsit finalizarea, din pricina incompetenței și dezinteresului unor cadre din conducerea de atunci a O.J.T.-ului băcăuan. O bună parte din cercetările sale se regăsesc în cele peste 50 de lucrări științifice pe teme de balneologie și fizioterapie medicală, susținute în cadrul conferințelor și congreselor organizate în țară și străinătate ori publicate în revistele **Magazin** și în **Medicina internă, Sănătatea, Viața medicală**, publicații de specialitate editate de către Uniunea Societăților de Științe Medicale din România. Între temele supuse atenției colegilor de breaslă și specialiștilor amindim doar **Cercetări balneologice - tratamentul balnear al hepatitelor cronice și efectele curative ale apelor minerale în bolile digestive** (susținută în cadrul Simpozionului de Balneologie de la Eforie Nord, iulie 1960), **Tratamentul fizio-balnear la Slănic Moldova** (Săptămâna Medicală Balcanică - Varna-Bulgaria, septembrie 1972), **Individualitatea fizico-chimică a apelor minerale de la Slănic Moldova** (Sesiune științifică a Institutului de Balneofizioterapie din București, februarie 1974), **Necesitatea amenajărilor și captărilor de noi surse de ape minerale pe teritoriul României - Studiu de caz: Izvoarele minerale de la Slănic Moldova** (Congresul Național de Balneologie - București, aprilie 1974) și **Balneoclimatologie - Studii și cercetări** (Congresul Internațional de Balneologie - Karlovy-Vary, Cehoslovacia, septembrie 1984), care s-au bucurat de un succes aparte. Cu tema **Știința și Cunoașterea Universului** participă, în calitate de invitat special, la Simpozionul Științific Național organizat, la Slănic Moldova, de către Asociația Oamenilor de Știință și Societatea de Științe Matematice din România (10 octombrie 1976), alături de mari personalități din domeniul științei românești (Acad. N. Teodorescu, prof.dr. E. Niculescu, prof.dr.doc. A. Haimovici, prof.dr. doc. Gheorghe, prof.dr. P. P. Teodorescu ș.a.), iar în urma publicării articolului **Izvoare de „Apă Vie” - Slănicul Moldovei și Karlovy-Vary** (**Magazin**, martie 1971) e invitat de un institut german de tratare a bolilor digestive să conferențeze pe aceeași temă la Dresda.

Poetul Benone Ghenciu

Una din izbânzile sale majore o constituie volumul *Mic îndreptar turistic și medical - Slănic Moldova*, scris împreună cu Yolanda Nicoară (Editura Sport-Turism, București, 1981) – prima lucrare mai amplă care includea, pe lângă coordonatele istorice, geografice și culturale ale unei stațiuni, și pe cele referitoare la factorii de cură, precum și la tratamentele recomandate și efectuate în stațiunea băcăuană. Tot în calitate de cercetător al trecutului istorico-literar din zona Slănic-Sat, Cerdac și Cireșoia (localități componente ale stațiunii), în 1974 a scris o superbă poveste a ținutului, intitulată *Legenda Nemirei*, manuscris descoperit de către fiul său, publicistul Romulus Dan Busnea, și publicat postum în revista *Ateneu* (aprilie 2004), cu o prezentare a gazetarului Mihai Buznea, iar peste trei ani și în *Izvorul Numărul Unu*, buletinul anual de informare pastoral-misionară și culturală al Parohiei „Sfântul Ilie” din Slănic Moldova. Pentru prodigioasa activitate depusă în slujba sănătății semenilor, de-a lungul anilor a fost distins cu medaliile „A XXV-a aniversare a eliberării patriei” (1969), „A 50-a aniversare a P.C.R.” (1971) și „Pentru merite în munca medico-sanitară” (1986), dar cele mai importante recompense au fost mulțumirile primite din partea miilor de pacienți pe care i-a îngrijit și tratat în lunga sa carieră medicală. Una dintre ele, bunăoară, a venit de la renumitul compozitor, dirijor și orchestrator de muzică ușoară și de jazz, Edmond Deda, care, după ce a compus melodia de mare succes „Of, inimioară” - locul I la Festivalul Internațional de Muzică Ușoară „Cerbul de Aur” de la Brașov (1969), i-a transmis partitura acesteia, cu o încântătoare dedicație. Posesor al unei impresionante colecții de vederi din întreaga lume, de cărți și faimoase tratate de medicină, a fost și un pasionat de muzică (deținea un acordeon marca Weltmeister, la care cânta cu ușurință cântonețe, arii din opere, dar și romanțe sau cântece de petrecere, acompaniat de soția sa, Rozalia, posesoarea unei voci de soprană), de pictură și artă fotografică, lăsând moștenire și o inedită colecție de peste 500 de fotografii color numai cu stațiunea Slănic Moldova, surprinsă în toate anotimpurile, pe care le-a prelucrat în propriul mini-laborator foto, dotat cu instrumente de dezvoltat și aparate de mărit performante.

Născut la 18 noiembrie 1947, în comuna Homocea, județul Vrancea, fiul familiei Ileana (n. Ghenciu), casnică, și Neculai Țărâlungă, jandarm, a copilărit în satul natal și în Bacău, unde își începe studiile la fosta Școală Generală de pe strada Trotuș (1954-1961, în prezent, sediu al Ansamblului Artistic „Busuiocul”) și le continuă la Școala Medie Nr. 4 (1961-1965, azi, Colegiul Național „Gheorghe Vrânceanu”). Reușește apoi la examenul de admitere organizat de Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, urmând în perioada 1965-1970 cursurile Facultății de Construcții Civile. Primește repartiție la Institutul de Proiectare Județean din Suceava, lucrând până în anul 1975 în cadrul Atelierului de rezistență în construcții. Scăpat de stresul examenelor, reintră în febra creației, își revizuieste caietele din vremea liceului, înființează un cenaclu literar-artistic în cadrul institutului, debutează cu poezie în *Pagini bucovinene* (1972), obține în același an medalia de bronz a unui concurs național organizat în Capitală, publică în cotidianul *Zori noi*, regizează spectacole pe texte proprii, colaborează cu valorosul caricaturist Mihai Pânzaru-PIM, îmbracă pentru șase luni haina militară, urmând în 1971 Școala de Ofițeri în rezervă din Bacău. Peste patru ani revine în orașul copilăriei, ocupând un post de inginer proiectant în cadrul Atelierului de rezistență în construcții al Institutului Județean de Proiectare Bacău, de unde, în 1977, va fi promovat adjunctul șefului de secție tehnică-investiții din cadrul Consiliului Popular Județean. Din 1980 devine inginer-șef adjunct al Secției investiții și diriginte de șantier la extinderea Uzinei de Reparații Avioane din Bacău (actuala Aerostar), iar din 1989 până în 1993 activează ca șef al Serviciului resurse umane, normarea și organizarea muncii al Trustului de Antrepriză Generală Construcții-Montaj, Romconstructor și Conextrust, la această din urmă societate revenind, pe același post (1995-2005), după ce în perioada 1993-1995 a coordonat lucrări de construcții pe șantierele din Moinești și Bacău, în calitate de ingi-

ner-șef și director tehnic al societăților băcăuane Cibar și Pentas-Prod. În toată această perioadă nu a neglijat poezia, colaborând sporadic la revistele *Ateneu*, *Bucovina literară*, *Echivalențe*, *Plumb*, *13 Plus* și în presa județeană. Editorial a debutat, în 2001, cu volumul *Recviem pentru un idol* (prefață de Ioan Dănilă, Editura Egal, Bacău), după ieșirea la pensie, în 2005, dedicându-se în exclusivitate scrisului și publicând, cu recomandarea scriitorilor Petru Scutelnicu, Petre Isachi, Calistrat Costin și George Genoiu, alte 15 cărți de poezie: *Uci-gașul timpului* (idem, 2007), *Caravana ostenită* (Editura ProPlumb, Bacău, 2007), *Și eu am fost în Arcadia* (idem, 2008), *Plânsetul lui Don Quijote* (Editura „Grigore Tabacaru”, Bacău, 2008), *Licitație în iad* (Editura ProPlumb, 2009), *Viața, floare la ureche...* (idem, 2009), *Blestemul lui Saturn. Procesul lui François Villon* (idem, 2009), *La malédiction du Saturne. Le procès de François Villon* (traducere de Florentina Florin, idem, 2009), *Olimp, sălaş al zeilor* (idem, 2010), *Balade romanțate (a)politice, parșive și vesele* (idem, 2010), *V-am ciuruit! Balade romanțate (a)politice, parșive, vesele și triste (2)* (Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2011), *Invitație la taverna „7 păcate”* (Editura Docucenter, Bacău, 2012), *Adevăratul... Don Quijote sau Opera de nici... doi bani!* (idem, 2012), *Adevăratele fețe ale lui Benoit* (idem, 2013) și *Refuz!* (idem, 2013). Membru activ al cenaclului și Asociației Culturale „Octavian Voicu”, în 2008 a fost inclus cu trei poeme în *Bacău cultural - 600. Antologia Plumb* (Editura Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2008), alte versuri așteptându-și drumul spre tipar. Rămâne doar de văzut dacă urmașii vor dori să-i valorifice arhiva și dacă istoricii și criticii literari se vor apleca pe îndelete asupra villoniane sale creații, descoperind *Adevăratele fețe ale lui Benoit* și conturând profilul liric al acestui Don Quijote moldav, trecut, la 20 noiembrie 2013, la Bacău, prea repede în lumea de dincolo.

Universitarul Gheorghe Stan

N. 6 noiembrie 1952, în comuna Fălciu, județul Vaslui. **Profesor universitar, inginer, proiectant, cercetător, inventator.** Este fiul agricultorilor Niculina (n. Crăciun) și Toader Stan, „oameni așezați, vrednici, dar cu puțină știință de carte“. A copilărit în această cunoscută și veche așezare din estul României, situată pe malul drept al Prutului și tot aici a urmat cursurile școlii primare și gimnaziale (1959-1967). După absolvire, părinții l-au înscris la Școala de Meserii (1967-1970) de pe lângă Fabrica de Rulmenți din Bârlad, această „deviere de la continuarea normală a studiilor“ marcându-l multă vreme și determinându-l să se înstrăineze de familie. Calificat ca strungar, a fost încadrat la renumita fabrică bârlădeană și timp de un lustru a lucrat în trei schimburi, luând „contact dur și timpuriu cu viața“, care l-a „trezit și maturizat“. Încă supărat pe părinți pentru „inechitatea între frați“, a pornit pe urmele surorii devenită studentă și „cu eforturi proprii uriașe a(m) reușit într-o oarecare măsură să recuperez(e) anii normali ai liceului“, urmând cursurile serale ale Liceului de Matematică-Fizică „Gheorghe Roșca Codreanu“ din Bârlad (1970-1975, actualul Colegiu). Destinul a făcut ca, după absolvire, să se îndrepte către Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic din Iași (1976-1981), trecerea „de la viața austeră și grea, când făcea(m) inele de rulmenți în trei schimburi și în același timp și liceul seral, la viața studentă de zi a fost o schimbare radicală, în bine“. Dornic să recupereze anii iroșiți, s-a dedicat în totalitate studiului, numărându-se nu doar printre cei mai buni studenți ai secției mașini-unelte, ci ai întregii universități, încheind anul al V-lea cu 10 pe linie și absolvind facultatea cu media generală 9,56. Lucrând în vacanțe, s-a întreținut singur, grație rezultatelor primind repartiție guvernamentală la Institutul de Cercetare în Mașini Unelte (ICSIT „Titan“) din București, dar cu un prim stagiu de 2

ani la Intreprinderea de Mașini Unelte din Bacău (1981-1983). După un an în care a lucrat ca inginer proiectant la institutul bucureștean, a revenit pe aceeași funcție la întreprinderea băcăuană (1984-1997), ulterior fiind promovat în funcția de șef al colectivului de proiectare constructivă al IMU (1990-1992) și contribuind la indigenizarea și introducerea în fabricație a documentațiilor aferente mașinilor unelte achiziționate în cadrul „operațiunilor H din România“. Cu tenacitate și acumulări succesive, aici a luat „cunoștință cu marea tehnologie“, i s-a „deschis apetitul cunoașterii domeniului mașinilor unelte și roboților industriali“ și a înregistrat un „salt important în pregătirea profesională“. Traseul carierei sale ingineresti a cunoscut mai multe etape, din care nu au lipsit stagiile, excursiile de documentare și schimburile de experiență în domeniul mașinilor unelte, între care le amintim pe cele de la Institutul ENIMS (1988, Moscova), Csepel (1986, 1992, 1993, Budapesta), Zagreb (1994) și Torino (2012). Dintre toate, colaborarea cu firma Csepel a fost mai strânsă, soldându-se cu proiectarea și realizarea unui „centru de prelucrare“. După o experiență de 12 ani de proiectare în domeniul mașinilor unelte, timp în care a înregistrat la OSIM primele două brevete de invenție – *Dispozitiv de echilibrare me-*

cano-hidraulic (coautor, Ion Dumitrescu) și *Dispozitiv de manipulare a pieselor grele* (împreună cu Daniel George Vasilescu) –, în perioada 1993-1997 a urmat cursurile doctorale la Institutul Politehnic Iași, Facultatea de Mecanică, în aceeași catedră unde a finalizat studiile universitare. Avându-l ca mentor pe prof. univ. dr. ing. Dumitru Zetu, în 1997 a obținut titlul de doctor al Universității Tehnice „Gh. Asachi“ din Iași, cu lucrarea *Contribuții privind optimizarea parametrilor constructivi și funcționali ai lanțurilor cinematice de avans la mașinile unelte cu comandă numerică*, iar un an mai târziu s-a transferat la actuala Universitate „Vasile Alecsandri“ din Bacău, cu care colabora deja în calitate de cadru didactic asociat (1993-1998). Aici a găsit un „cadru adecvat cercetării, un spațiu de libertate“, așa încât traseul său didactic/științific a marcat parcurgerea rapidă a treptelor universitare: șef de lucrări (1998), conferențiar (1999) și profesor universitar (2002). Dacă pe parcursul profesiei de inginer și cercetător a conceput și realizat mai multe mașini și roboți, „unde hidraulica și mecanica realizează o combinație intimă“, în calitate de cadru didactic a valorificat din plin experiența și lucrul în „echipă asortată“, fapt ce i-a permis să gândească interdisciplinar, să publice diferite articole științifice de multidisciplinaritate și să caute noi soluții, regăsite apoi în alte brevete de invenție, în comunicări, cursuri și manuale de specialitate. Individual a brevetat, astfel, 14 invenții, începând cu *Dispozitiv de preluare a jocului de angrenare* (2003), *Dispozitiv de rectificat interior* (2004), *Dispozitiv de echilibrare* (2004), *Dispozitiv de echilibrare-compensare* (2004), *Regulator de presiune* (2005), *Mașină cu piston rotativ* (2011), continuând cu cele patru brevete doar pentru *Reductor planetar* (2012), *Sistem de ghidare sferic* (2013), *Angrenaj cilindric cu*

dinți conici (2014), *Sistem de frânare la motoarele hidraulice liniare* (2016), *Decelerator hidraulic* (2016) și încheind cu *Braț multiarticulat* (2018). La acestea se adaugă încă 11 invenții în calitate de coautor, dar portofoliul său numără alte 12 creații similare, pe care nu le-a mai brevetat, întrucât protecția oferită de OSIM e doar pe plan național și, în consecință, pot fi exploatare în străinătate fără consimțământul său. Impresionanta sa activitate inovativă a fost precedată sau urmată de publicarea a circa 150 de studii în reviste și volume colective, dintre cele semnate în nume propriu amintind *Factors influencing the polymer fragile – ductile behaviour* (1997), *Optimizing the Pre-Loading Force of Ball Screw Nuts and Bearings Used on Numerical Control Machine Tools* (1997), *Researches on the influence of the ball screw supporting bearings and assemblage errors on the positioning accuracy, in case of closed loop mechanical transmissions* (1999), *Factors influencing the polymer fragile – ductile behaviour* (1999), *Cros rail hydraulic balance system on portal type machine tools* (2000), *Proprietes des broches de machines outils montees sur roulements* (2000), *Comportement thermic et temperature de fonctionnement de machines outils* (2000), *Optimizing the transmission ratio on mechanical systems for decreasing the response time* (2001), *Influența amplasării sistemelor de măsură asupra preciziei de poziționare a lanțurilor cinematice în buclă închisă* (2001, 2002, 2016), *Minimizarea erorii conturului la prelucrarea prin frezare pe mașini unelte cu comandă numerică în funcție de așezarea piesei pe masa mașinii* (2001), *Influența vitezei de avans asupra erorii conturului la prelucrarea prin frezare pe mașini unelte cu comandă numerică* (2001), *Măsuri de reducere a erorii de colț la prelucrările prin așchiere făcute pe mașini unelte cu comandă numerică* (2001), *Aspects concernant la rigidité totale et l'influence du*

thermique des broches des machines-outils sur la précision d'usinage (2002), *Des recherches sur la rigidité des cousinets des broches des machines-outils et sou influence sur la précision d'usinage* (2002), *Positioning accuracy at direct and indirect measurement of industrial robot kinematical linkages* (2003), *Pallet mechanism used on machining centers* (2003), *Factors determining the rigidity of kinematic linkages with lead screw, equipping the industrial robots* (2003), *Indirect influence of the machine geometry on the positioning accuracy of the numerical control machine tools* (2004), *Theoretical researches on improving the positioning accuracy of the rotation-positioning feed mechanisms of CNC machine tools rotary tables* (2004), *Influence of the preloading force on the ball screw stiffness* (2004), *Decreasing system of the elastic deformities of the structure elements at the vertical lathes with numerical control which have a column* (2004), *Tool automatic clamping system with spindle taper cleaning on boring and milling machines* (2004), *Researches concerning the minimization of the elastic deformities of the structure elements from the boring and milling machines with numerical control* (2004), *Clamping usage on feed linkages of large CNC machine tools* (2005), *The influence of the measurement system location on the positioning accuracy of CNC machine tools cinematical linkages* (2005), *Rotary table with positioning accuracy in the structure of CNC machine tools* (2005), *Industrial robot with multi-joint structure* (2005), *Influence of the transient time of feed kinematical linkages on the CNC machine tool path error* (2006), *Optimizing the Pre-Loading Force of Ball Screw Nuts and Bearings Used on Numerical Control Machine Tools* (2007), *The backlash compensation of a feed kinematical linkages of the machine tools CNC* (2007), *Optimizing the choice of the response*

times of the industrial robot servo-mechanisms in order to minimize the path error (2010), *Balancing system for the vertical moving elements of the machine tools* (2010), *Poli-Articulated System with Spatial Positioning* (2013), *Floating Hydrostatic Bearings for Numerically Controlled Machine Tools* (2015) și *Floating Hydrostatic Bearings for Numerically Controlled Machine Tools* (2017). Prezent la conferințe și simpozioane în țară și în Austria, Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova, Muntenegru, Serbia, Slovacia, Slovenia, Spania, Turcia, Ucraina, a publicat mai multe cărți de specialitate, îndrumare de proiect și de laborator, care datorită caracterului practic s-au bucurat de succes nu doar în rândul cadrelor didactice și al studenților, ci și în mediul industrial. Ca autor a semnat, astfel, cursurile *Reologie aplicată* (Universitatea Bačau, 1999), *Istoricul și evoluția sistemelor de producție* (idem, 1999), îndrumarul de proiect *Proiectarea sistemelor mecatronice* (Bačau, Editura Alma Mater, 2007), volumele *Transmisii mecanice în buclă închisă* (Iași, Editura Junimea, 1999), *Mașini, echipamente și roboți industriali* (idem, 2001), *Roboți industriali* (București, Editura Didactică și Pedagogică, 2004), *Programarea mașinilor unelte cu comandă numerică* (idem, 2006), *Proiectarea sistemelor mecatronice* (Editura Alma Mater, 2007), *Transmisii mecanice în buclă închisă* (idem, 2007), iar în cea de coautor *Elemente reologice ale corpurilor* (cu G. Filip, Chișinău, Editura Tehnică, 1999), *Geometrie descriptivă* (idem, Editura Junimea, 2000) și îndrumarele de laborator *Mașini, echipamente și roboți industriali* (cu Anton Pal, Universitatea Bačau, 2002), *Proiectarea sistemelor mecatronice* (idem, Editura Alma Mater, 2007) și *Roboți industriali* (idem, 2007). Spirit practic, a gândit toate aceste lucrări și brevete de invenții pentru a fi aplicate, aspect ilustrat și de numărul mare de contracte

Scriitoarea Mariana Bendou

de cercetare încheiate cu Ministerul Cercetării și cu agenții economici din județul Bacău, dar și o serie de contracte internaționale (MANUNET), bine apreciate de partenerii externi. La Universitatea „Vasile Alecsandri”, pentru a da un exemplu, a realizat de la zero, stand cu stand, două laboratoare de Sisteme mecatronice (roboți și mașini CNC), foarte utile activității didactice și îndeosebi studenților, cărorora le creează nu de puține ori oportunități de angajare. Interacțiunea cu studenții îi asigură, de altfel, „o încărcare cu energie și-(m)i dă satisfacție, mai ales atunci când conținutul cursului este perceput ca util și relevant pentru cariera lor”. Îndemnându-i să-și însușească bine cunoștințele în scopul „de a putea face” și „pe cât posibil formându-le deprinderi”, a îmbinat „strictețea, seriozitatea, asprimea cu mângâierea pe cap, deoarece fără muncă, fără rezultate, nu iese mare lucru”. Având o empatie aparte pentru efortul studenților cu posibilități materiale reduse, îi înțelege și îi sprijină ori de câte ori aceștia își găsesc de lucru în paralel. Același sentiment, „dar amplificat”, îl trăiește, din 2007, cu doctoranzii săi, „unde, la unii, saltul acumulărilor de la un an la următorul este substanțial, crescându-le aripi”. Parcurgând el însuși, „pe forțe proprii”, toate etapele formării profesionale, a fost și a rămas „un apropiat al moralității și eticii universitare, îmbrățișând principiul: *Fără integritate, totul se destramă*”. În același timp a „dezavuat obediența care, din păcate, este omniprezentă și astăzi”. Și cum întregul său parcurs profesional a avut „o caracteristică importantă – continuitatea – mergând cu pas egal tot labirintul dat de destin”, din acest considerent nu a fost „tentat de funcții, considerând că acestea te de-profesionalizează”. Singurele funcții de conducere pe care le-a ocupat au fost, în 1990, aceea de șef al Atelierului de proiectare constructivă (pentru doi ani) la IMU Bacău și, în 1998, cea de membru al Consiliului de Administrație (pentru cinci ani) la Societatea Aerostar Bacău.

N. 29 decembrie 1962, în orașul Onești, raionul Târgu Ocna, regiunea Bacău (azi, municipiu, județul Bacău). **Profesoară, poetă, prozatoare, eseistă, traducătoare, publicistă, plasticiană, mentor și promotor cultural.** Este fiica Fevroniei, asistentă medicală și a muncitorului Gheorghe Dima. A copilărit în străvechea așezare situată la confluența râurilor Trotuș, Cașin, Oituz și Tazlău, colindând dealurile din jur, pe urmele lui Ștefan cel Mare și scâldându-se în apele nu de puține ori învolburate. Devenită elevă a Școlii Generale Nr. 1 din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej (cum s-a numit localitatea între anii 1968 și 1990), i-a plăcut dintotdeauna să scrie, amintindu-și cu nostalgie și azi de notele bune obținute la „compunere”. Dintre primele creații transcrise într-un caiet, poetul Gheorghe Izbășescu a remarcat „Bănuții copilăriei” și a încurajat-o să scrie, invitând-o totodată să frecventeze întrunirile Cenaclului Literar „Zburătorii”, pe care îl coordona la Palatul Copiilor de azi. Tot el avea să o debuteze, incluzând-o în antologia *Zburătorii* (Bacău, 1976) cu povestirea *Bunicii* și, alături de textul deja amintit, cu încă două poezii: *Ciocârlia* și *Drumul visului*. Un drum ce avea să continue și în perioada cursurilor liceale, urmate la Liceul Industrial Nr. 1 (1977-1981, acum Colegiul Național „Dimitrie Cantemir”), perioadă în care s-a remarcat în competițiile școlare și a început să frecventeze Cenaclul Literar „Junimea Nouă”, condus de poetul Constantin Th. Ciobanu, profesorul său de limba română, care i-a prezis „O frumoasă carieră ca prozator” și a inclus-o, la rândul-i, în binecunoscuta lui antologie *Jurnalul literar* (Gheorghe Gheorghiu-dej, 1982), cu proza scurtă *Culoarea cea mai frumoasă*. Deși înclinațiile literare erau evidente, după absolvire a optat pentru Facultatea de Biologie, Geologie, Geografie, specializarea geografie-limba franceză, a Universității București (1983-1989), studii întregite apoi, în intervalul 1991-2015, de mai multe cursuri și specializări în domeniul informaticii și al educației. Depășindu-și condiția și epoca, a continuat să scrie și să-și contureze personalitatea complexă, îmbinând activitatea de la catedrele de specialitate (geografie și limba franceză) ale actualului Colegiu Tehnic „Petru Poni” cu cea de promotor cultural și de

publicistă. Fermecată de cuvânt, a debutat ca jurnalistă în paginile ziarului **Curierul de Onești** (1991-1992), experiență îmbogățită apoi, în calitate de reporter și realizator programe, în cadrul Studioului de Radioteleviziune DEEA Onești (1993-2001). În aceeași perioadă a realizat, de asemenea, numeroase concursuri și spectacole pentru copii și tineret, ulterior extinzându-și aria colaborărilor cu redacțiile TV Diamant Onești, Exclusiv TV Onești KTV, cotidianului băcăuan **Deșteptarea** și ale publicațiilor literare **Amprentele sufletului, AntiM, Armonii culturale, Bacău Press, Bogdania, Boem@, Bogdania, Cadran cultural, Cervantes, Cetatea culturală, Faleză de piatră** (Marea Britanie), **Hora, Luceafărul din Vale, Memoria Slovelor, Meridianul Românesc** (Canada), **Moldova Literară, Nomen Artis, Origini, Orizonturile Bucuriei, Plumb, Radio Metafora, Rapsodia, Regatul cuvântului, Revista Scriitorul, Surâsul Bucovinei** ș.a. Intuind avantajele deosebite pe care le poate oferi internetul, în perioada 2006-2010 a inițiat și condus, pe rețeaua canadiană NING, site-ul cultural „Ronde Francophone”, ce a reunit numeroși scriitori, artiști plastici și muzicieni de prestigiu din întreaga lume, site remarcat și de publicația franceză **Zig-Zag Magazine**, care i-a luat un interviu. În spiritul aceleiași idei, în 2010 a adus, după propria mărturisire, „literatura română pe facebook”, creând Clubul Mariana Bendou, primul grup cu profil literar-artistic înființat pe această rețea de socializare, transformat peste trei ani în Clubul „Expresia Ideii”, care la rândul lui avea să depășească frontierele clasice și teritoriale românești, descoperind și promovând numeroase talente literar-artistice, din țară și din diaspora, ce „s-au impus astăzi în cultura universală”. Tot în 2013 a fondat revista internațională de educație, cultură și civilizație **Expresia Ideii**, transformată în **Anotimpurile Expresiei Ideii** (2015-2019) și apoi în **Foaie de Cenaclu Expresia Ideii**. Încurajându-i și susținându-i pe alții, a amânat apariția primei sale cărți, debutând la 47 de ani, aidoma lui Arghezi, cu volumul bilingv *Amour Amazigh / Dragoste de Om Liber* (Onești, Editura Karta.ro, 2009). Uneori în propria traducere, acesta a fost urmat de *Pierdută și răscumpărată*

(Brăila, Editura Sfântul Nicolae, 2010), *Poésies pour mon mari / Poezii pentru soțul meu* (Editura Karta.ro, 2011), *Florile inimii* (Iași, Editura Pim, 2012), *A toi, poetesse! / Ție, poeto!* (Satu-Mare, Editura Inspirescu, 2013), *Priviri în oglinda vieții* (Editura Pim, 2015), *Les contes kabyles - Monographie / Povești kabile - Monografie* (Editura Karta.ro, 2017), *Destinul meu* (Editura Pim, 2018), *Poezii pentru soțul meu / Poésies pour mon mari / Tamedyazt i wergaz-iw* (idem, 2018), *Gânduri despre rânduri* (idem, 2018), *Uz-Ouzou, pe firul apei și al istoriei* (București, Editura Izvorul Cuvântului, 2019), *Poeto-Terapie* (idem, 2019), *Dragostea, nădejdea și credința* (Editura Pim, 2021) și *MOI, je suis moi?! / EU, sunt eu?!* (idem, 2022). În calitate de coautor a mai încredințat tiparului volumele *Manifestarea culturală a copiilor în folclorul românesc* (Editura Sfântul Nicolae, 2014; alături de Marian Cristian Gorun), *în-opt-are* (Editura Karta.ro, 2014; împreună cu Daniel Cruștin), *Călătoria oului de Paști* (carte de colorat pentru copii, idem, 2016; alături de Cătălina Raluca Gâdioi Călinescu), *Povești din Țara Iei* (Adjud, Editura Armonii Culturale, 2017) și *Casa tradițională Olaru* (monografie, Editura Pim, 2018), ambele împreună cu Vasile Rușeți. La acestea se adaugă auxiliarele *Onești – Ghid turistic* (Onești, 1999), *Tourisme et Gastronomie / Turism și Gastronomie* (Editura Karta.ro, 2009), *Commerce / Comerț* (idem, 2009) și *Couleurs du Bonheur / Culorile Fericității* (idem, 2012), revista școlară *Știe tot* (2002), cele opt antologii puse sub genericul „Expresia Ideii”: *Fruntea cerului asudă* (2011), *Povestea continuă* (2011), *Poezia culorilor* (2012), *Spre Tine, Doamne* (2013), *Cu pupici pentru cei mici* (2013), toate la Editura Karta.ro, *Poarta fluturilor* (Editura Sfântul Nicolae, 2014), *Pod de dor către bunici* (Adjud, Editura Armonii Culturale, 2015), *Călător prin stele* (idem, 2016) și alte patru pe care le-a coordonat în egală măsură: *Onești-555 ani* (Editura Karta.ro, 2013), *Călători și călătorii* (Editura Armonii Culturale, 2017), *Șapte ani de Expresie a Ideii* (Editura Pim, 2018) și *Sfântul Grai Românesc* (idem, 2018). A scris, de asemenea, prefete și postfete la volume semnate de Vera Crăciun, Marian Cristian Gorun, Ștefania Pușcalău, Ioan Nicolae Mușat, Gheorghe A. Stroia, Constanța Caităr Ghioldum, Cătălina Raluca

Gâdioi Călinescu, Anastasia Gârneață, Vasile Rușeți, Vasile Ungurașu, Radu Iorgulescu, Mădălin Vlăduț Crăciun, Sibiana Mirela Antoche, Ionica Bandrabur, Sânziana Emanoil, Silvia Varvara Seman, Calistrat Robu, Alice Puiu, Ion Prisacaru, Ștefan Doroftei, Raluca Ioana Trandafir și, la rândul ei, a fost inclusă cu creații în antologiile *Aspirații* (2010), *Artă sfâșiată - 73 poeți contemporani* (2012), *Antologia scriitorilor români, contemporani din lumea întreagă/ L'anthologie des écrivains roumains contemporains de tout le monde* (2012), *Amprente temporale* (2012), *Epos Meridiane* (2013), *Meridiane lirice - Aripi de vis* (2012), *Poezii de iarnă, cântece și colinde* (2013), *Un zâmbet pentru fiecare copil* (2014), *Limba noastră cea română* (2014), *Iubirea dincolo de vis* (2014), *Din livada înflorită a iubirii* (2014), *Ochi de lumină* (2015), *Ieri ca prin vis* (2015), *Preludii pentru fluturi* (2015), *Parfumul clipei* (2015), *Toamna se culeg prozele* (2015), *Ieri ca prin vis* (2015), *Femeile cu flori roșii în păr* (2016), *Roua dimineților senine* (2016), *România pentru Tine* (2017), *Cele mai frumoase poezii de dragoste* (2018), *În dialog cu inima (Interviuri cu scriitori români contemporani)* (2018), *Vina zilnică a frumuseții* (2018), *Superlative relative* (2018), *Vis împlinit* (2018), *Treptele speranței* (2019), *Continuitate* (2018), *Vis cu Nechita* (2020), *Cinstire Maicii Domnului* (2020), *Universum* (2020), *Risipele senine* (2021), *Portul popular, emblema unei națiuni* (2021), *Dare de seamă* (2021), *Recunoștința prieteniei* (2021), *Antologie de texte* (2021), *Rovers romantic* (2022) și altele. În ipostaza de traducătoare, pe lângă volumele proprii a mai transpus în limba franceză rezumatul cărții *Contribuții arheologice privind habitatul Depresiunii Onești* de Ioan Vasiliu (Editura Karta.ro, 2016) și *Sentimente și definiții/Sentiments et définitions* de Ionica Bandrabur (Editura Armonii Culturale, 2019), iar în cea de plastician a ilustrat placheta *Sunt un suflet* de George Chiriac (Onești, Editura Opus Cultural, 2006). Muzicalitatea versurilor sale a atras atenția compozitorilor și interpreților, Marian Doru Dima incluzând-o, cu melodia *Mama*, în albumul *Cântați cu noi* (voce: Christiano, Electro Star, Onești, 2002), Elena Cesar von Sachse a făcut-o cunoscută în Germania cu melodia *De-ai ști*, selectată în albumul *Muzică și Poezie* (2014), poezie

transpusă pe note și de Dan Lucian Corb (*Parfumul clipei – Vara clipeilor sentimentale*, Editura Sfântul Nicolae, 2016), Oanna i-a dus *Ploaia* pe MTV, iar imnul Oneștiului, *Onești, ma vie*, precum și *Amintirea ta, Nu îmi pasă, Măine* și *Poate mâine* în topul celor mai îndrăgite piese ale sale. Concomitent cu bogata activitate literară, a înființat și coordonat, între anii 2014 și 2016, un Punct de Informare și Documentare „Expresia Ideii” (cu peste 500 publicații, CD-uri, creații artistice, etc.) în cadrul Muzeului Municipal de Istorie Onești, a realizat din donații, în urma unei campanii purtate pe internet, Biblioteca „Expresia Ideii” de la Centrul de Bătrâni Slobozia - Onești (2015-2016) și a făcut mai multe donații de carte personală în alte țări de pe toate continentele. Este, totodată, fondator și director al Festivalului Cultural-Artistic Internațional „Călător prin stele” (5 ediții, 2013-2017), al Festivalului Național de Teatru pentru Adolescenți „Lumini și Umbre” (2016, 2017), al Festivalului Literar-Artistic Național „Vis de Iarnă” (2013, 2014, 2018) și al Festivalul Național „Sfântul Grai Românesc” (2017, 2018, 2019). Prin intermediul internetului a mai derulat o serie de concursuri literar-artistice internaționale (2013-2020), în 2006 fiind singurul profesor din Europa de Est care a fost publicată în antologia *Horizons francophones* (Editura Clé International), dedicată aniversării a 40 de ani de francofonie. Invitată la Congresul Civilizației Traco-Geto-Dace, la taberele de creație literară de la Câmpulung Moldovenesc (2011), Galați (2014) și Botoșani (2015), organizate de Asociația „Universul Prieteniei”, în emisiunile Radio Metafora (Canada), Televiziunea Literară și TVR Iași, a dus mai departe mesajul oneștenilor și nu numai. Membră a Filialei Iași-Nord Est a Ligii Scriitorilor Români (2016), Uniunii Scriitorilor Europeni (2016), Uniunii Creatorilor de Artă (2016) și, ca textier, a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor Români, a fost răsplătită de-a lungul anilor cu numeroase premii, între care amintim doar *Premiul de Onoare* al Ministerului Culturii din Republica Moldova (2015), *Marele Premiu* al Concursului „Art&Life”, secțiunea „Folclor pentru copii” (Japonia, 2015), *Marele Premiu* la Concursul Internațional „Memoria Slovelor” și *Trofeul Simpozionului Internațional „Universul Științelor”* (Slănic Moldova, 2016).

Scriitorul Ion Micheci

N. 1 decembrie 1942, în satul Osebiți, comuna Luizi Călugăra, județul Bacău. **Profesor, poet, prozator, eseist.** Este fiul Elenei (n. Niță), agricultoare, și al tâmplarului Petrahe Micheci, dispărut la Cotul Donului înainte de a-l putea strânge în brațe, în luptele zilei de 22 decembrie 1942. Rămas orfan la nici o lună de la ivirea pe lume, a fost crescut cu grijă de mamă, care i-a insuflat încă de mic dragostea față de muncă și de lucrurile temeinice. Și-a început studiile la Școala Osebiți (1950-1957), cu învățătoarea Alexandrina Melian, împrietenindu-se în scurt timp cu fiul acesteia, Alexandru, viitorul scriitor, care era mai mare cu trei ani, dar, orfan ca și el, a știut să și-l apropie și să-i devină, în timp, principalul mentor. Discuțiile lor despre literatură au început în pauza unui meci de fotbal și au continuat apoi ani buni, chiar dacă, neavând posibilități materiale să urmeze liceul, se întâlneau doar în orele libere. Împins de nevoi, a rămas un an acasă, ajutându-și mama în treburile gospodăriei, însă până la urmă a optat pentru cursurile Școlii de Meserii din Bacău (1958-1962), de pe porțile căreia a ieșit cu diploma de calificare în specialitatea tâmplărie de mobilă. N-a avut prea multă vreme să se bucure de roadele profesiei, întrucât în decembrie 1962 a fost încorporat și abia peste doi ani a putut să fie reîncadrat în producție. În pofida programului încărcat n-a încetat să spere că își va găsi adevărata cale și, în paralel, a urmat cursurile serale ale Liceului Nr. 4 din Bacău (actualul Colegiu Național „Vasile Alecsandri”), apoi pe cele ale Facultății de Filologie (1969-1972) din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din urbea bacoviană. Repartizat ca profesor de limba română la Școala Păulești, comuna Tulnici, a activat aici mai bine de un deceniu, timp în care și-a susținut definitivatul (1976) și și-a întregit pregătirea universitară, urmând la fără frecvență secția româno-italiană a Facultății de Limba și Literatura Română din cadrul Universității București (1978-1983). Detașat pentru un an la Școala Tâmboiști (1983-1984), a fost nevoit să-și susțină examenele pentru diploma de licență în 1984, însă a avut satisfacția că lucrarea **Motivul lunii în creația eminesciană**, coordonată de universitarul Alexandru Melian, fostul său coleg de joacă și de dialog literar, a primit nota maximă. În pofida acestei iz-

bânzi, n-a putut obține un post pe măsura calificării, așa încât în intervalul 1984-1990 a fost silit să lucreze ca suplinitor necalificat la Școala Căiața, comuna Simleu, predând elevilor de toate: istorie, geografie, educație cetățenească, educație fizică, limba franceză, atelier. Abia în 1991 a fost repus în drepturi, fiind titularizat ca profesor de limba italiană la aceeași școală vrânceană, unde, poate ca o recompensă pentru toate nedreptățile pe care le-a îndurat, a fost ales director, funcție în care a rămas până la pensionare (2005). Încurajat încă din anii școlii profesionale de Alexandru Melian și de fosta sa învățătoare, care i-au apreciat creațiile literare, a umplut mai multe caiete cu versuri, însă deși a debutat cu poezia **Reportaj** în revista **România literară** (1968), a preferat să nu mai publice și să le păstreze în sertare până după 1989, când a putut să arate cu adevărat câte carate au manuscrisele sale. Izolat inițial în satul de munte Păulești, a rămas departe de orice grupare literară, însă asta nu l-a împiedicat pe poetul Dumitru Pricop, pe atunci activist cultural, să-l descopere, la rândul-i, și să-l invite să citească în cenaclul pe care-l conducea. În școală și la activitățile metodice s-a întâlnit, de asemenea, cu poezii Ion Baciu și Valeriu Anghel, precum și cu criticul Mircea Dinutz, pe care-l știu din vremea studenției băcăuane, când aceasta era redactor-șef al revistei **Gaudeamus**, și care avea să-i prefățeze pe urmă una dintre cărțile de sertar. Din cealaltă izolare, de la Căiața, l-a smuls apoi Corneliu Fotea, care l-a invitat să colaboreze la revista **Salonul literar**, în paginile căreia a publicat, în șase numere consecutive, eseul **Două motive eminesciene: luna și apa** (1999), urmat de cel intitulat **Lumină de lună** (2000). O invitație similară i-a adresat și scriitorul

Gheorghe Neagu, soldată cu publicarea în **Oglinda literară**, în câte șase episoade fiecare, a eseurilor **Diurn și nocturn la Eminescu și predecesori** și **Actualitatea ideilor pedagogice eminesciene** (2008). Ca poet s-a afirmat mai întâi în cadrul Salonului Literar Dragosloveni, unde a primit câteva diplome (1978, 1980) și a fost distins cu Premiul pentru poezie al ziarului **Informația** (1995) și Marele Premiu (1996), Premiul I mai obținând în același an la Concursul Național de Poezie „Liră de argint, Sihleanu”. Chiar dacă s-a lăsat mai greu convins, în 2006 a debutat editorial, cu volumul **Vecernii** (Râmnicu Sărat, Editura Rafet), urmat de alte cărți de poezie - **Drumul regal** (Râmnicu Sărat, Editura Valman, 2007), **Umbra luminii** (Adjud, Editura Armonii Culturale, 2013), **Existențe captive** (idem, 2014), **Umilirea lacrimii** (idem, 2016) - și de studiul ce valorifică lucrarea de licență, **Eminescu. Lumină de lună** (Editura Valman, 2007). A publicat, de asemenea, versuri, proză și eseuri în publicațiile deja amintite, în **Atheneum**, **Bogdania**, **Jurnalul de Vrancea**, **Jurnalul literar**, **Urmașii lui Sihleanu**, **Vitrallii** ș.a., precum și în antologiile Salonului Literar Dragosloveni, **Jurnalului de Vrancea**, în volumele colective **Antologie literară** (Editura Valman, 2007), **Amprente** (Tecuci, Editura Transilvania, 2010), **Concert pentru șapte scriitori și o antologie** (Buzău, Editura Editgraph, 2012), **Meridiane lirice – aripi de vis, antologie a poeziei românești contemporane – 113 poeți contemporani** (idem, 2013), **Dodekatheton: Antologia LSR – Filiala Vrancea** (Editura Armonii Culturale, 2013), **Interviu imaginar** (idem, 2015), **Quantum Satis: Antologia Filialei Vrancea a Ligii Scriitorilor Români** (idem, 2018) etc. Membru al Filialei Vrancea a Ligii Scriitorilor din România din 2009, când a și fost ales în consiliul de conducere al acesteia, scriitorul băcăuano-vrâncean a mai fost distins pentru activitatea sa cu Diploma de Onoare a Bibliotecii Județene „Duiliu Zamfirescu”, Diploma Aniversară a acesteia și a Asociației „Cărții deschise” Vrancea și Diploma de Excelență a Filialei Vrancea a Ligii Scriitorilor, pentru „contribuții la dezvoltarea limbii și culturii române”.

X X X

Mâna ar fi vrut
Să-i scrie o scrisoare mamei
În fiecare zi alegea cuvintele
Iar eu îmi salvam privirea
În ochiul ferestrelor (ce căutam eu
În marginea dintre lumi?)
Tu continuai să-mi vorbești
Despre plăcerea ta
De a rupe scrisorile nescrise
Între cuvintele mele
Vei găsi mereu un mic război de
întregire
(poate arma ruginită a martirului)

X X X

nu mai știam nimic despre tine
dar eu te așteptam mereu
în marginea câmpului de cucută
când și când
din mijlocul unui vers
zburau păsări flamingo
și țărături undine furau apei
val după val
uite vezi - îți spuneam
uneori cuvintele se întorc acasă
și îmi aduc pe tavă capul
vrășmașului
un trăgător de elită s-a ascuns în
inima mea
așteaptă să vină noaptea
(precum partizanii în munți)

X X X

într-o zi salcâmul
nu și-a mai amintit nimic despre tine
despre rochia ta albă
privirea nu mai era fereastra
cu care striveam depărtările
astăzi îl voi tăia - îți spuneam
dar salcâmul învățase pe de rost
toate cântecele mele
(între timp eu le uitasem)
În flori albe
îmi transformă toate cuvintele

X X X

mamă
un necunoscut merge în urma mea
și îmi numără pașii
(astăzi va trebui să-l salut
ca pe un prieten
sosit de departe)
o vreme trecem amândoi
printr-o ploaie grozavă
(cu siguranță cineva îi va dedica
o poezie)
aș fi vrut să ne oprim o clipă
să ascultăm cântecele apei
strălucitoare
dar necunoscutul merge doar în
urma mea
și îmi numără pașii

X X X

Manuscris

asa îți spuneam mereu:
astăzi voi împușca un mistreț
cu colț de argint
(poate chiar inserarea)
depărtarea nu va scăpa nici ea
(imaginația a dispărut deja)
Moartea o voi lăsa la urmă

X X X

Pe mine mă paște
o rătăcire iminentă -
îți spuneam
drumurile de pe frunte
nu sunt trecute pe nicio hartă
eu scriu poezii: setea aceea
cu care un câine de luptă caută
grumazul unui alt câine de luptă

X X X

eram convins că în oraș
se mutase un om cu patru mâini
de la o vreme toate dispăreau
din jurul nostru
(unii spuneau că asta
înseamnă moartea)
dar eu eram convins
că în oraș se mutase un om
cu patru mâini

X X X

zile de toamnă când vin ploile
dar nu vin

toți deplâng soarta profesorului
care trebuie să ne bage în cap
că fiecare cuvânt
e o fântână

Leonard POPA

Dansul iubirii

Vino să-ți fiu, iubito, partener
La dans între pământ și cer
În lumea asta plină de mister
În care totul pare efemer!

Ne-om avânta la dans vioi
Uitând angoasele din noi
Vom trece peste griji, nevoi,
În ritmul vieții, amândoi.

Aștept

Mi-e candela mereu aprinsă
Pentru toți cei care au obosit.
Păstrez mereu masa întinsă
Am multe bunătați de oferit...

Nu-mi este inima nicicând prea
ninsă
Eu sufletul nu mi-l simt obosit.
Aștept în prag cu mâna caldă,
întinsă,
Pe toți aceia care n-au venit.

Încă-i aștept și nu sunt tristă
Că au întârziat din nou la cina
mea;
E important și faptul că există
Atâția oameni, vină când or
vrea...!

Mariana BENDOU

Era malul cu sălcii bătrâne
 vasul de tractare scotea fum
 amestecat cu mirosul greu de pește
 și apa grea a Deltei
 văskoasă își clipea spuma
 în soarele moale.
 Cuvintele se pierdeau din ochi
 în năvoade, printre frânghii... ancora!
 Pe punte călcau liniști
 umbrele apei stafii
 își lăsau urma
 în timpul rămas,
 închizând imediat valul.
 Curgeau păcloase spre un țăr
 inexistent
 din lumea plaurilor unde nimic
 nu începea
 nimic nu se sfârșea -
 un vis acvatic al statuilor de egrete.
 Părăsind pontonul,
 tangajul se întrona în trup
 o uitare a apei
 exact ca amintirea unui om
 printre alți oameni vii – un siaj.

Stradă de cărbune
 vin frunze din vânt
 pătate de boală
 sunt picuri de ftizia ramurii
 rămasă bicisnică-n frig
 Pe iarba sleită
 plutește un timp
 pân' se agață de pământ
 și intră-n templul teluric.
 Ploaie deasă și rece
 și tu știi cât de mică ne-a fost vara.
 O balalaică funestă
 Face toamna prin jur.
 Câțiva tineri
 au privirea pierdută
 Spre turle.

Cristina ȘTEFAN

Manuscris

Cine?

Din oglindă
 cineva
 îmi dictează cuvinte străine
 tiranic deplânse

Cineva
 din oglindă
 îmi spune cum vântului suflă
 cuvinte străine sordide barbare
 pe care le-ncep
 cu-n-nesaț
 de tâlhară
 credință amorțind a călăului carne
 stihie ce putred aduce aminte
 mai bine
 despre ceasul cu falduri fragile
 când morile închipuirii lacome fraged
 fremătau ca să-și țasă
 textura de texte
 în zadar risipind
 tăceri trebuincioase de flutur
 cu a zbaterii culorilor floare
 și zimții serafici de aer
 inventându-i modelul
 abia evadat de ușor
 din polenuri solemne subțiri
 începătoare
 trecătoare prin geamul asudatei palori
 emigrate cu norii
 ricoșând orizontul
 ce va să se-ntoarcă să vină
 din zori scormonind amăgirilor arca

Altcineva dorindu-și să fie
 mă-ntreba despre mine
 decăzut insolent în cărunțul
 deșertul hârtiei

Pe viață pe moarte

Cine mai pune botul la vrăjeala
 posterității?
 Când adrenalina țipar din vena
 păcatului pată se pune pe grația șarpe
 refugiul acela solzos de solștiții
 sete mușcătoare uitată de cântec
 ce descoasă abject căptușelile clipei
 și destramă sclipitor de zurliu
 gramofon întrunind reminiscențe
 nespuse
 furibund de flămânde două vorbe sau
 trei presate savant sub veacul de spartă
 senzație rugăciune anapoda polarizată
 spre a cere absint fierbințelilor opiu
 de clipă
 Dar nevralgic fremătând salcia

sticloasă cu sunetul
 ce s-ajunge albăstriul frenetic
 diafan oarecum neglijent
 geme Scormonul
 din apa prelungă
 cuvântătoare
 trecută prin strâmbelne spaima
 Limfa lui energetică
 totuși perfidă de la orbul lucirii comerț
 pe care puseră ochii ghearele calme
 pohte sublunare lunatice
 confruntând abraziv patima glăsurii
 însingurate
 mângâie frățeste schingiuita cărare
 ce cotrobăie egoismul cotropindu-i
 preaplînul...

De frate

Bâjbâim elocvent a vorbi din iubirea
 de frate

Poezie încercănată implozie din
 curenții de coastă ai sufletului mistuie
 (mai întâi cu frumosul din glandă)
 frenezii bântuind tăcut cetitorul

E un cuplu de forțe, fibrilație palidă,
 uniune consensuală
 măcinând nopții câte ceva din
 insomnia ca făină a clipei

Echilibru lămurind cu năduf de biet
 ucenic al poveștii melasă
 fermentația întâlnirii codoasă a
 solitarelor stihuri de vânt

Și mai e doar un gât de cerneală de dat
 dușcă pe gând

Iară drumul prin vers ne trimite șoptit
 în priveghi felinarul clepsidrei

Daniel Ștefan POCOVNICU

Dor de copil*

Vântul aduce frunze amestecate. Galbene și verzi se grămădesc pe lângă casă. N-are cine să le măture. Cea care ar fi avut grijă de curte a plecat acum cinci ani.

Iliuță a întrebat în stânga și în dreapta. Parcă intrase în pământ. Nimeni n-a putut să-i spună cu precizie unde e mama lui. Pe taică-su nu l-a mai întrebat. Ultima dată a primit o înjurătură. Băiatul își amintește că ultima ceartă dintre părinți s-a lăsat cu palme de o parte și cu blesteme de cealaltă parte. Amenințarea că-l va părăsi l-a scos din minți pe bărbat, l-a mai tras câteva ca să țină minte și să aibă... pentru drum. Iliuță a simțit, spre seară, cum mama sa a venit lângă pat și l-a pupat pe frunte. Două boabe fierbinți au ieșit din ochii mamei, i-au ars obrazii dar nu a vrut să arate că e treaz crezând că mama se va răzgândi și nu va mai pleca. Lângă ușă erau două geamantane. Cele cu care, cândva, plecau toți în excursie. La întoarcere, mama le curăța și, puse pe șifonier, erau prilejuri de amintiri. Nu le foloseau decât pentru plecări. Acum, ceva, ca o gheară de uliu, l-a prins de piept.

A încercat să o înlăture dar era prea aproape de inimă. Ușa s-a închis în urma mamei fără zgomot. În rochia albastră, cu flanel roșcat și-n pantofi cu toc mic - așa și-o amintește el pe mama sa. Dimineața, tatăl, buimac, a năvălit în cameră:

- Unde-i, mă, mă-ta?

Și, pentru că nu i-a spus nimic, Iliuță a primit și el câteva după ceafă însoțite de înjurături la adresa celei ce plecase. Și Gogu și-a căutat, înnebunit, nevasta toată săptămâna. A luat la rând casa socrilor, a părinților, a cumnaților, a verilor, a verișoarelor. Pe unde s-a dus a lăsat în urmă înjurături, miros de vin acru, țuică proastă iar pe unde a putut a împărțit și palme. Nu a scăpat nimeni. Acum, pe cine întrebi despre Gogu primești:

- Un nebun! Nu știu cum a stat biata Viorica cu el!

Oamenii vorbesc despre el

și-i zic, nu în față, Gogu Nebunu. Acum pare mai liniștit dar, după câteva pahare, dacă ai proasta inspirație să-l întrebi ceva despre Viorica, riști să primești câteva înjurături, în cel mai bun caz. Oamenii se feresc să intre în vorbă cu Gogu când e la cârciumă. Îl știu iute la mânie. Când era flăcău nu lipsea de la nicio bătaie iscată între nuntași sau la căminul cultural. Gică al lui Cocoloș are și acum pe față, sub ochiul stâng, urma briceagului lui Gogu. Nu l-a reclamat, de frică, i-a trimis vorbă prin Gheorghe Coroiu că, dacă face pușcărie din cauza asta, atunci, când iese, îl omoară și îi dă foc la stână. De aceea Gică a spus că s-a împiedicat, noaptea, și a căzut cu fața în sapa lăsată de soră-sa după poartă. Lumea știa adevărul dar nimeni nu a zis nimic. Singurul care a cârâit a fost Petrică, fratele lui Gică. Locuind în comuna vecină, Petrică a crezut că Gogu n-are ce să-i facă. Și s-a dus la Pandelică, șeful ce post, să-i povestească toată țărășenia.

- Să vină Gică și să depună plângere - i-a întors-o polițaiul.

- Nu vine că Gogu i-a zis că-l omoară - explică Petrică.

- Nu am cum să vă ajut - a mormăit Pandelică.

Și pe el îl amenințase Gogu acum zece ani. După ce Nae al lui Târteață a reclamat că i s-a furat vițelul, Pandelică l-a întrebat:

- Pe cine bănuie?

- Pe Gogu!

Și polițaiul l-a luat din țoale pe cel bănuie. Viorica prăjea în tuciu cel mare carne de vițel. În fața probe-lor, Gogu a trecut la atac:

- Îl plătesc, dă-l dracu de slăbănog! Și mai avea unul! Dar să știi că, dacă îmi faci dosar și fac pușcărie, eu n-o să mor acolo. Când ies vă omor pe toți! N-o pot lăsa singură pe Viorica!

Și de atunci Pandelică umblă cu mânuși cu Gogu. Acesta nu știa decât de frica lui Aurel, tatăl lui vitreg. O încasase când avea 20 de ani. Nu a vrut să plece în armată. Și atunci Aurel

a pus mâna pe furcă și l-a bătut până a venit Lica, mama lui, și l-a udat cu apă. Cel bătut striga ca din gură de șarpe:

- Nu mai da, că mă duc!

Lui Aurel, pentru că nu era băiatul lui iar, când s-a însurat cu Lica, Gogu nu a fost de acord, i s-a ivit ocazia să se răzbune. Încă în putere, tatăl vitreg era de temut în casă. Într-o seară, venind de la cârciumă, Gogu a răbufnit:

- Făi, Viorico, ăsta crede că eu am uitat! Îl mai las dar tot i-o plătesc!

Și Viorica l-a pârât la măică-sa care și-a anunțat bărbatul, de frică să nu se omoare cei doi, între ei. De atunci cel bătrân nu doarme decât având cuțitul sub pernă. Cele două femei erau îngrozite când îi știau pe bărbații lor la cârciumă. Aceștia se întorceau pe trei poteci, cântând iar lumea se aștepta la ce e mai rău. Marioara, cârdumăreasa, le urmărea mișcărilor până ieșeau afară și-l trimitea pe Stelică, vecinul ei, să le anunțe pe cele două că bărbații se întorc acasă. Chiar dacă se pupau, după câteva pahare, Marioara citea în ochii sticloși ai lui Gogu dorința de răzbunare. Iar Emil, soțul Marioarei, băga bățul prin gard:

- Sunteți prieteni, măi Gogule, acum?

- Ce știi tu, bă! N-o pot lăsa singură pe Viorica!

O iubea ca nebunul. I-o „luase“ lui Căleață, cu care Viorica se logodise. Cu briceagul la gât, Viorica n-a mai zis nimic. După nuntă, spunea în stânga și-n dreapta:

- Voi nici nu știți ce bărbat bun am eu! E pâinea lui Dumnezeu! Fac din el ce vreau!

Dar asta până la nunta lui Coropișniță, când Viorica, după două pahare de țuică, a crezut că n-o vede bărbatul său și s-a dus să joace cu „logodnicul“ Căleață. Gogu a văzut și a scos briceagul. Noroc cu nunul mare că, altfel, cel luat să joace o încasa rău de tot. Dar „a luat-o“ Viorica. Din acea zi bățiile au început să curgă.

Caleață nu se însurase până acum. Fetele-l ocoleau că era „ăla care n-a făcut nimic atunci când i s-a furat logodnica“. Rana nu se vindecă dar frica păzește pepenii. Avea cuțitul la el dar o confruntare de unul la unul îl cam speria. Nu îndrăznea să-și spună oful. Doar vărul său din Caracal îl mai întărâta uneori:

- Băi, blegule, cum de ai înghițit așa ceva?

- E ușor când ești departe! Dacă mă duc la pușcărie, mama ce se face singură?

Așa a ajuns Gogu cel mai de temut în sat. Viorica a îndurat cât a îndurat și s-a hotărât să-și ia lumea în cap. Se gândise să se ducă la Pandelică și să-l pârască dar se gândea la urmări. A găsit că e mai bine să plece de acasă, i-a trecut prin gând să se ducă la Caleață.

- Ai fugit cu el! Spală-te pe cap acum!- i-a întors-o, chiar dacă inima-i dădea brânci când o vedea pe fosta logodnică. Îi pierea cheful când se gândea la Gogu.

- O să îmbătrânești, dracului, mă, și nu te mai ia nimeni! - i-a zis Viorica.

- Fă, n-auzi, dacă noi plecăm amândoi trebuie să trecem granița, că nebunul ne va căuta peste tot. Iar de mama cine să mai aibă grijă? Oi fi vrând să-l luăm și pe Iliuță? Îi stricăm viitorul că am auzit că merge bine cu școala!

Chiar dacă-i dădea dreptate, Viorica o ținea una și bună:

- Lasă mă că ne descurcăm noi!

- Tu n-auzi, fă, că eu în afară de sapă nu știu să învăț nimic! - se apăra Caleață.

Cum paharul bătailor a dat pe afară, hotărârea a fost luată. Când l-a văzut beat, Viorica și-a făcut bagajul ca să plece unde o vedea cu ochii. Auzise că în Italia Ioana lui Tapițeru avea grijă de o bătrână și primea 600 de euro. Cu bătrâna mânca, cu bătrâna dormea. S-a gândit că va putea aduna ceva bani să-l ajute pe Iliuță și scapă și de nebun. Așa se face că nu a dat niciun semn de viață cinci ani. A fost motivul pentru care băiatul a plecat să o caute.

Gogu trăsnea și bufnea. Îl mai înțepa câte unul:

- De, Gogule! Câtă bătaie a mâncat femeia aia, mă mir că a stat atâta timp cu tine!

Știa că ăla are dreptate, se dădea în altă vorbă fără să zică nimic. Nicio femeie nu mai dorea să intre în gospodăria lui chiar dacă era harnic iar cal ca al său nu avea nimeni în sat. Doar Silvia, divorțată de primul bărbat și rămasă văduvă după Manole, călcat de tren, l-a primit în casă. Și-a pus în gând să-l liniștească, l-a zis să se mute la ea că e mult de muncă și ea nu mai face față. Și încet-încet Gogu s-a mai liniștit dar până n-a adus-o pe Silvia la el acasă nu s-a lăsat. Aceasta n-a avut copii cu niciun bărbat iar pe Iliuță îl cam privea cu răceală. Acesta a simțit și i-a spus tatălui dar, pentru că-i amintea de Viorica, nu primea de la Gogu nicio vorbă bună. Singura care bănuia frământările sufletești ale băiatului era profesoara de engleză:

- Iliuță, ce mai știi despre Viorica?

Două boabe cristaline apăreau la colțul ochilor. În primul an când a venit la școala din sat, profesoara de engleză a avut-o elevă și pe Viorica. Îi spunea lui Iliuță:

- Mă, tu semeni cu maică-ta! Era isteță foc. Prindea din fugă... engleza.

Iliuță îi călca pe urme că era cel mai bun din clasă iar profesoara l-a dus la olimpiadă și a luat mențiune pe județ. A vorbit cu bunică-sa și i-a spus că vrea să plece s-o caute pe maică-sa. Bătrâna nu a fost de acord chiar dacă, în sufletul ei de mamă, dorea să știe ce-i mai face fata. Din mica ei pensie i-a cumpărat 1000 de euro și, cu lacrimi în ochi:

- Dragul meu, să ai grijă pe drum! Nu te înhăita cu toți nebunii. Să fii supus! Nu te certa cu nimeni! Lasă de la tine că lumea-i rea și nimeni nu-ți vrea binele!

O poză cu maică-sa Iliuță avea de la serbarea de sfârșit de an. Din cele două clase, numai el a luat mențiune la engleză. Prietena lui era tare mândră de „englezul“ ei. Mai în glumă, mai în serios, Iliuță o atenționase:

- Liliano, să știi că eu mă duc să o caut pe mama! Pe voi amândouă

vă iubesc cel mai mult pe lumea asta. Când știu câte a îndurat de la tata, mă trec toate lacrimile. Aș vrea să știu dacă a ajuns bine. Poate are nevoie de ajutor. Și dacă nu eu, atunci cine s-o ajute? Știu că se ține după tine și Dragomir de la B dar depinde de inima ta acum! Se zice că ochii care nu se văd se uită... după alții! Eu am încredere în tine.

Pentru a nu izbucni în plâns, adaugă:

- Era să uit! Nu cumva să spui cuiva că plec! Doar bunica mai știe. Lui Sandu, șoferul care face curse până în Ungaria, i-am spus că merg la un prieten cu care conversez pe facebook. Mi-a zis că nu-mi ia nimic până la Szeged că tatăl lui a fost coleg, în clasele primare, cu mama.

- Dacă pleci, tu, sigur, te întorci sau eu te voi aștepta, ca proasta, ar tu îți vei face de cap cu cine știe cine! - a izbucnit fata.

- Mă, bleago, așa mă cunoști tu pe mine? Dacă era să nu mai vin, nu-ți mai spuneam că plec! Te trezeai că nu mai răspunde nimeni la telefon. Și-ți mai ziceam ceva despre Dragomir? Să-ți intre bine în cap că eu ori iubesc ori urăsc. Tu de mine nu scapi ușor! Unde te trezești?

A luat-o în brațe, a sărutat-o ușor pe șuvița de păr castaniu ce stătea rebelă pe fruntea-i „mare ca a unui poet“. Așa o tachina el în momentele de... lună plină. Duminică, după amiază! În parc, lume pestriță. Cuplurile au ocupat băncile. Doi adolescenți sunt... singuri! Nimic din preocupările celorlalți nu-i atinge! Nu au ochi decât unul pentru altul. Cuvintele sunt de prisos! Privirile spun totul. Două inimi bat în același ritm. Cam accelerat! Dar cine să ia în seamă... pulsul! Trecătorii pășesc pe lângă ei și se străduiesc să nu-i deranjeze.

Constantin MIHAI

* Povestitor vivace, bun mânuitor al limbii, Constantin Mihai este autorul volumelor de nuvele și schițe: *Trăite* (Ploiești, Karta-Graphic, 2020) și *Călător la drum lung*, apărut la aceeași editură. Textul de față reprezintă un fragment dintr-un roman despre „diasporă“.

În căutarea certitudinilor

Volumul Dorinei Stoica, apărut la Editura Papirus Media în 2021, cu o prefață scrisă de jurnalista Daniela Șontică, ne oferă, încă de la prima atingere a privirii, imaginea celestă a nesfârșitului gând ce caută împlinirea, între zbaterea vieții comune și înălțarea către infinit.

Însoțită de fotografii inspirate, cartea poetei ne poartă într-un univers personal, sugestiv, însă codificat, ce dezvoltă o relație între un „Tu” imaginar, cu rădăcini undeva în realitate și eul poetic, ce cochetează cu frumusețea curată și cu mângâieri aduse sfințeniei: „...voi agăța rugăciuni pe aripile unor îngeri/ prea triști ca să mai fie păzitori/ și legămintele șoptite sub patrafir într-o duminică/ acolo unde ploaia de bucuria întâlnirii cu soarele/ desenează un curcubeu și niște sentimente sub formă de acatist./

Cum privește lumea sensibilitatea poetică a autoarei? Ea visează că nu poate ajunge la ziua de mâine: „Îmi crescuseră niște gânduri prea lungi./ Atârnau în neorânduială transpirate/ peste anotimpul fără ploi.”... „Cineva îmi fura când dormeam aerul de respirat”... „Întindeam mâinile spre ziua de mâine/ și visam că nu pot ajunge la ea.”

Dorina Stoica percepe timpul ca o continuare sau învățare a gesturilor ce se reiterează prin moștenire: „Când eram tânără... mama mergea în fiecare duminică foarte de dimineața... la biserică” „Eu mă sculam foarte târziu./ îmi făceam o cafea amară./... „Acum mă scol în fiecare duminică/ foarte de dimineață./...mă îmbrac frumos și merg la biserică/ Mama își bea cafeaua cu îngeriei.”

Autoarea se întâlnește, tot la cafea cu singurătatea, pe care o percepe ca pe o mare realitate în care ne pierdem fiecare. Invitația singurătății de a sta de vorbă cu autoarea, primește imediat răspuns: „Vreau... când zorii vor sfâșia/ întunericul ca un hohot de plâns/ vom sorbi împreună cafeaua, apoi ne vom urca/ în tren și vom lăsa

în urmă trecutul.”

În „De n-ar fi luna”, poeta devine observatorul sensibil al sentimentelor îngemănate cu senzațiile provocate de natură, în special de lună și de efectele ei asupra ființelor ce trezesc și adulmecă o nouă zi: „din vreme în vreme, o mașină stropește cu lumină iarba de pe lângă garduri./ Dau drumul pisicilor afară și apoi/ ascult pașii trecătorilor matinali/ ce rup în fâșii întunericul./ ...aștept nemișcată./ să mă ia în brațe somnul.”/

Tăcerile par un clip retrăit, repetitiv, ca un vis ce surprinde meditația eului încorporat divinului: „...un ocean de tăceri.../ Liberă pomesc/ într-o călătorie inițiată./ departe de propria-mi ființă./ spre Dumnezeu/ cel amintit și implorat/ la supărări și apoi/ uitat.”/

Croșetând cuvintele cu care se joacă de-a v-ați ascunselea, autoarea descoperă dincolo de trecere că, ceea ce simte sufletul și văd ochii se transformă în cuvintele prin care poate bate la poarta raiului. Când simți dedublarea ca un experiment permanent, ce te scoate din sine, poți să te izolezi de rest și să descoperi întreaga ta ființă: „Nesomnul stă ascuns după ușă./ În timp ce-mi fac pravila de rugăciune/ se urcă în pat și adoarme./...Trag ce-a mai rămas din noapte/ peste teamă./ Nesomnul sforăie la picioarele mele.” Este efectul folosirii personificărilor pentru stări omenești, sentimente: nesomnul, singurătatea, efect ce are capacitatea de a da lirism tuturor senzațiilor greu de exprimat în cuvinte.

În „Sfat în doi”, același procedeu asociat imaginii vizuale, surprinde un „praznic” ce arată starea omenirii în fața iminenței și necunoscutului moment al apocalipsei. Poeta e conștientă de declinul umanității și-l strigă artistic. Își dorește ca timpul profetizat să se îplinească: „...să punem la cale un praznic/ cum nu s-a mai văzut./ la care să poftim pe toți/ cei „săraci cu duhul”/ pe „acei care plâng și însetoșează de dreptate”/ pe făcăto-

rii de pace/ și pe cei prigoniți pentru dreptate.”/ Grăbind mișcarea timpului./ să așteptăm învierea morților/ element cu element/ și a doua venire a lui Hristos./

Neputința umană în fața timpului se transformă în „Tăcerea care aude tot”. Această... „Se sparge în cioburi incoloré./ Nu ne iubim nici părinții./ nici frații, nici dușmanii./ Într-o dimineață ne trezim fără ei./ În piept rămâne o neputință ce doare/ și amintirea unei zile trecute./ pe care am da orice s-o aducem înapoi./ ca s-o schimbăm.”/

Poeta strânge cu aspiratorul urme de viață: „piele, praf, lacrimi, doruri, bucurii” care o fac să audă „rugăciunile mamei.” Simte „țara” și vrea să rămână, când nu va mai fi, cea care-i va face pe prunci „să zămislească în somn.” Mai departe, adună pâinea sfântă și se privește din trecut „un copil așa mic” spre un viitor „despre care nu știam încă nimic”, simțind imensitatea spațiului și timpului, mișcate de ea, adică de un suflet în care se „face frig”, într-o zi, din senin.

Ceva, undeva, aparent insignifiant, este țara, acolo unde simțim patriotismul din inima poetei: „...e țara pierdută într-o «gară din lume», unde se întretaie harta noastră cu cea a lumii noastre: „Mai înainte de a o pierde/ nu se vorbea prea bine despre ea./ Totuși e singura țară a mea./ O iubesc/și-mi pasă de ea.”/

Povestește Dorina Stoica despre propriul destin, despre propriile alegeri, despre viață: „Se cunoșteau din copilărie./ Pe atunci visau.../ Însă ea a devenit un cuvânt zdrențuit/ iar el un bețiv./ Imediat își dorește schimbarea, de aceea e pusă pe renovări: „Dărâm gardurile./ las iarna să emigreze./ deschid geamurile./ opresc ceasurile/ Iubirea apusă o împletește cu gânduri înălțate cerului, credinței: „Împletesc mătânii din fire negre/ de gânduri și le vând pe nimic/ unor îngeri șomeri, ca și ei.”/

Din nou Bacovia?

De ce scrie? Se întrebă poeta. E un gând-întrebare, ce o macină constant: „...scriu când mi-e bine, scriu când mi-e greu,/ scriu pentru alții, pentru mine,/ dar mai ales scriu pentru Dumnezeu.”

Jocul de cuvinte, imagini, gânduri, senzații se derulează vesel, în poezii ca: „O să azi și o să mâine./ O să fiere, o să miere,/ O să plâng și o să sânger/ O să cântece de înger./

Cele mai multe mărturii ale autoarei sunt făcute către și în fața Lui Dumnezeu, ca om care dorește mai mult decât atât, om ce-și dorește însemnarea trecerii prin reconstrucția umanului: sunt... „Femeie, soție, mamă,/ bu-nică, gospodină, poetă/... oscilez între „tu Doamne al meu știu/ ierți mereu.” și... „Ce liberă aș fi dacă/nu m-aș fi născut cu o cușcă în mine!”/ Esențele lirice încearcă să scurteze „babilonia” lumii: „În blocul acesta cu zece etaje locuiesc/ o mulțime de oameni/ și gândaci de bucătărie/, peste tot, spune autoarea, sunt instrumente care ne proiectează într-o „lume virtuală” ce devine „acasă.” Dezamăgire, singurătate, meditație stări ce emană frământări, surse de inspirație artistică.

Ultimele pagini intitulate „Neterminatul joc” sunt un fel de maxime poetice despre sine, despre relația acestuia cu viața.

Poezia Dorinei Stoica, din acest volum, în special, e plină de parfumuri, gesturi, meditații și imagini ce se mixează armonios în metafore încântătoare. O poezie ce sintetizează neliniștile poetei, ce se extind asupra anxietății unei lumi tot mai îndepărtate de echilibru și frumusețe...

Roxana GALAN

Timp de aproape un sfert de secol, 1999-2022, efortul creator de excepție al profesorului universitar, istoricului și criticului literar Constantin Călin s-a concentrat îndeosebi asupra „subiectului” George Bacovia. Rezultatul este pe măsura strădaniei: cinci cărți de referință - „Dosarele Bacovia” (I – *Eseu despre om și epocă*, Ed. Agora, 1999; II – *O descriere a operei*, Ed. Agora, 2004; III – *Triumful unui „marginal”*, Ed. Babel, 2017), *În jurul lui Bacovia*, Ed. Babel, 2011 și *Iarăși Bacovia!...*, Ed. Babel, 2022, ambele volume cu subtitlul „Glose și jurnal”.

Pentru volumul al III-lea al „Dosarelor”, Constantin Călin a adus la Bacău, în premieră, întâiul Premiu al Academiei Române, purtând numele poetului și filosofului Lucian Blaga, răsplătă firească, deși destul de tardivă, a unei opere demne de situație în elita „literelor” naționale.

În opinia autorului, cele cinci volume din totalul celor 20 purtând semnătura lui Constantin Călin, „construcții” menite să profileze o viață dedicată poeziei și, finalmente un triumf, au fost comentate la superlativ de către majoritatea specialiștilor și cititorilor.

Cele 474 de „secvențe” ale recentei cărți relevă modelul de om și de „poet de prim rang” impus de Bacovia nu numai în literatura română.

Modest în singurătatea lui, cu o poziție socială sub meritele lui intelectuale și sociale, a cărui viață a însemnat „o lungă călătorie pe loc”, Bacovia e prețuit de scriitor și pentru faptul „de a fi fost, într-o măsură diferită față de alții, *om* și

nu înger, de a-și fi dezvăluit laturile rele, antipatice, deplorabile ce există în fiecare dintre noi, dar pe care le escamotăm.” „Absorbit de poezie ca Diogene de filosofie”, Bacovia a avut „religia scrisului”. Paradoxal însă, geniul său nu l-a protejat de o situație relativă în categoria „poetilor blestemați”, cei a căror glorie nu a fost la înălțimea geniului lor.

Neavând devastatorul „fanatism al originalității”, Bacovia a fost autentic, poeziile sale fiind „grele de abuzuri și presentimente”. Poetul își va păstra în timp eminența „căci oamenii vor suferi și în viitor de singurătate, nevroze, angoase, plictiseală, melancolie etc.”

De remarcat în carte sunt și pasajele-maximă: „Sinceritatea o accepți, minciuna o dai deoparte pentru verificări.” „Succesul se uzează, dar nu se evaporă cu totul.” „Individualitatea e, oricât s-ar crede altfel, difuză. Suntem și în ceilalți și ceilalți sunt în noi.” „Exilul interior e mai sever și, adesea, mai lung decât exilul propriu-zis.”

După finalizarea acestei creații de înaltă ținută, remarcând că au rămas spații insuficient luminate, detalii insuficient documentate, autorul nu exclude apariția unui nou volum în completarea aceluiași „subiect” atât de captivant: Bacovia. Semnul exclamării și punctele de suspensie ale titlului „Iarăși Bacovia!...” anticipează revenirea la „subiect”.

Așadar, „Din nou Bacovia?” (ne) întrebăm noi și tot noi răspundem cu admirație și respect: Da, domnule Profesor! Pentru că trebuie! Neapărat! Succes!

Constantin JUNCU

Între breviar și jurnal (4)

– Mă obsedează amintirea lucrurilor nefăcute.

– Excesul de logică te aruncă în „prăpăstii“.

– Sadoveanu, acum o sută de ani, într-o recenzie: „Europa noastră, să nu ne înșelăm, trece printr-o înfricoșată vreme, asemănătoare cu cea care a întunecat civilizația Atrizilor ori a răsturnat strălucite așezări ale Faraonilor“.

– „- Ce are în plus această formă?“, m-a întreat. „- Cîteva simplificări“, i-am răspuns.

– Mergînd, e trist să nu te întîlnești cu nimeni cunoscut; e obositor însă să te întîlnești cu prea mulți.

– Te mai apără „căruntețea“? Cine zice da, n-a trecut recent pe lîngă grupuri de tineri...

– Deși unii dintre militarii auziți la televizor (colonei, generali) vorbesc mai bine decît mulți parlamentari, îi trădează neamul de Moș Belea cînd, evocînd posibile riposte, spun: „În secunda doi...“

– Un blestem de altădată: „Să te mănînce lăcustele!“ Un blestem de astăzi: „Mîncare-ai lăcuste!“

– Nu putem fi mulțumiți (nu zic fericiți) decît dacă ne încadrăm în vîrstele noastre.

– Am scos *Iarăși Baco-via!*... taman cînd lumea punea murături. Unii din cei cărora le-am trimis volumul nu mi-au confirmat primirea lui nici după două săptămîni!...

– Cel simțitor se educă și numai din aluzii; impenitentul – nici din coerciții.

– Au reprezentat vreodată adevăruri, în istoria noastră modernă, cuvintele poetului: „Azi, țara ta e casa ta“? Cînd, și cît

timp?

– Gertrude Stein, într-o conferință ținută la Paris, în 1945: „Trebuie să zîmbiți, căci e rușinos să nu mai zîmbiți nici copiilor“.

– Nu de sfîrșit să te temi, ci de posibila degradare dinaintea lui.

– Atribuit adesea și cui nu trebuie, cuvîntul „expert“ a ajuns să semene a poreclă.

– Wagner în vuietul parcului într-o zi cu vînt...

– În apropierea unui esca-

Zigzaguri

vator uriaș, m-am gîndit la micimea uneltelor scriitoricești: pixul, creionul, mai încoace computerul.

– Un anglist scilicet de inteligent, Dragoș Protopopescu, scria: „Mă cheamă dar, mă cheamă Orientul./ Orașele îmi spun că toate mint/ Vieața mea și-i numai un absent/ Gîndirea care-mbată Occidentul./ [...] Cînd cornul lunei picură argint/ Le văd, și-atunci îmi pare că mă mint/ Orașele,/ și-apune Occidentul...// Mă cheamă dar, mă cheamă Orientul!“ (v. *Vieața nouă*, 9, nr. 2, 1 aprilie 1913, pp. 75-76). Șirul celor ce gîndeau la fel, aparent prematur, e destul de lung. Mai dau, aci, un singur exemplu, cel al lui Dimitrie Anghel, care spune într-una din prozele sale: „Civilizațiile au mers și cu trudă și răbdare au străbătut continentele, dinspre Orient spre Occident a călătorit lumina“ (v. „Privind o sferă terestră“, în *Poezii și proză*, ESPLA, f.d., p. 333).

– Nu m-aș mai putea considera om, dacă aș strivi cu intenție o furnică.

– Să preîntîmpini propri-

ile „gînduri urîte“ e extenuant pentru nervi, dar necesar pentru starea ta generală.

– Copil, și chiar tînar, primeam ceea ce ceream *dacă...*: dacă promit să fac ceva anume... Mai folosește azi cineva condiționalul în educație?

– Domnișoarele care pozează dezbrăcate, sînd capră sau cu bikinii coborîți, or avea părinți, frați, rude, vecini?

– Niciicînd n-au fost mai adevărate versurile: „L’amour est assis sur le crâne/ De l’Humanité“.

– În „pandemie“, mulți au uitat semnificația datului mîinii. Și așa gradul de încredere unii în alții era foarte scăzut!

– Sentimentele: o moștenire greu de transmis.

– Ce m-aș face, Doamne, fără Tine?

– Pentru nu puțini dintre „moderatorii“ televiziunilor, apocalipsa e deja la colțul străzii, gata să intre în studiourile lor și, negreșit, în casele noastre.

– Ce-i de dorit să rămîină după noi? Barem cîteva vorbe și cîteva anecdote morale.

– Mașină luxoasă cu muzică de șatră, revelatoare pentru calitatea proprietarului.

– Degeaba se consideră „exploatat“: exploați sînt numai cei ce muncesc...

– Dintotdeauna, publicitatea s-a bazat pe stima de sine a „consumatorilor“ cu privire la statutul lor social, inteligență, frumusețe. Procedul cel mai des întreprins pentru a o stimula e indicarea importanței clienței pe care o are produsul respectiv (instituții, persoane). Adică, iată, nu vînd oricui și marfa nu mi-o cumpără oricine. Optînd pentru ea, devii tu însuși important: crești în ochii celorlalți și în ochii tăi. Cînd avea bani, Bacovia bea cîte o butelie de Știrbey. Publicitatea care i se făcea acestuia, inclusiv în revistele literare (*Viața Romînească*, de pildă), era următoarea: „*Pivnițele Știrbey* [ale «principelui B. Știrbey»] Furnizorii Serviciului Maritim Român și ai Companiei Internaționale a Vagoanelor Restaurante. *Vinuri superioare de Drăgășani* din viile proprii. Specialități preferate de *publicul consumator ales* (subl. m.). De vînzare la magazinele de băuturi, restaurante, bodegi și cabareti *de prim rang* (subl.m.)“. De unde iluzia că acela ce-l bea e *cineva*.

– Dat fiind faptul că mediul nostru e impregnat de vulgaritate iar pentru mulți indiscreția a devenit patologică, puteam să înțeleg orice: cu telefonul la ureche, hlizîndu-se, femeia, o „iapă“ lascivă, repeta insinuant: „pe la spate, pe la spate...“ Ca totuși să nu cred ce nu trebuie, m-am grăbit să zic că e vorba de niște bîrfe.

– În epoci de agitație descoperi prețul liniștii.

– Tata nu știa deviza *Nihil sine Deo*, dar totdeauna proceda în sensul ei. Nu pornea la drum lung cu căruța și nu începea o lucrare fără să-și facă cruce. Mi-au rămas în memorie crucile pe care le făcea la marginea ogorului, fie că avea de arat, de prășit, de se-

cerat, de cules. Termina sau nu termina treaba, la sfîrșitul zilei cînd pleca de pe cîmp, își făcea iarăși cruce, în chip de mulțumire pentru cît a putut munci. De-o vreme, îi urmez exemplul: ogorul meu e foaia albă de hîrtie.

– A fi sincer înseamnă, între altele, să spui ceea ce gîndești, dar cu condiția să gîndești drept.

– „N-am nici un fel de înclinare pentru fanatici“ (E. Lovinescu, în *Convorbiri literare*, 45, nr. 9, septembrie 1911, p. 1061), inclusiv pentru cei ce voiau să-și demonstreze erudiția. Temperamentul nu mă ajută nici pe mine să-i simpatizez.

– În chestiunea muncii, gîndesc ca și Voltaire: „Le travail est la vie de l’homme“.

– La poarta școlii: „- Cît ai luat?“ „Cinci“. „- Bine ș-așa!“ Peste ani, „procopsitul“ (ca să folosesc vorba veche) va face treabă de mîntuială, zicînd „Merg ș-așa!...“

– În zilele funerariilor Elisabetei II, mi-am amintit că am printre hîrtii o „cronică externă“ în care e cuprinsă o relatare despre George V, făcută la o lună după moartea lui. E ca o scenă de teatru surprinzătoare prin relațiile dintre personaje. Într-un fel, rîndurile cu ce se spune acolo sînt amuzante, și dacă ar trebui să le dau un titlu, acesta ar fi „Un Rege consolat de supușii săi“: „Șomeurii Londrei, încadrați de altfel în organizația muncitorești de stîngă pronunțată, în lipsă de lucru, cutorescînd străzile, adeseori sînt mînați de curiozitate spre a asista la schimbarea gîrzii de la palatul regal./ Mă găseam în apropierea unui astfel de grup, cînd defunctul suveran, ieșind printr-o poartă dosnică a palatului, se îndrepta către un parc apropiat, sin-

gur-singurel./ La trei pași de el se găsea grupul de șomeuri./ Iată conversația:/ Un șomeur: «Să trăiești Ghiță (Georgie); cum îți merge cu sănătatea? Mă bucur că te văd bine!»/ Suveranul: «Bună dimineața! (Era chiar dimineața). Mulțumesc, slavă Domnului, sînt bine. Dar voi?» / Alți șomeuri: «Prost! Dar ce să facem? Sperăm și noi că va fi mai bine». Suveranul: «Îmi pare sincer rău și mă doare. O să ne ajute Dumnezeu să trecem și peste asta. Cu bine, domnilor, cu bine, domnilor (Gentlemen!)!» Șomeurii: «Noroc Ghiță! Să te ajute Dumnezeu!» Șomeuri, între ei: «Săracu băiet (chap), că-i bătrîn!»“. Autorul, T[itus] Cristureanu, dă, atît la început cît și la sfîrșit, asigurarea că relatarea sa e autentică: „am fost martor ocular la această matinală întîlnire neorganizată și neașteptată“ (v. *Viața Romînească*, 28, nr. 2-3, februarie-martie 1936, pp. 82-83).

– Doar în tinerețe se ating superlative în prietenie.

– „Te pup!...“ Pupă în dreapta și în stînga, dar n-a auzit de *osculogie*. „Există o știință întreagă, care se cheamă *osculogie*...“ (v. „Sărutul, din punctul de vedere al dreptului privat“, în *Viața Romînească*, 21, nr. 10, octombrie 1929, p. 215).

– Papa Iuliu al III-lea (1550-1555), un papă nu dintre cei mai vrednici, i-a replicat unui călugăr portughez care-l plîngea că „poartă greaua povară a conducerii lumii“: „Dacă voi ați ști cu cîtă lipsă de înțelepciune e condusă lumea, v-ați mira!“ Vorbele sale au rămas valabile. Azi, parcă mai mult decît în trecut, mirarea noastră ar trebui să fie nu mare, ci foarte mare!...

Constantin CĂLIN

Cântec de prieten

CU INIMA ȘI CU GÂNDUL...

și la **Horia Alexandrescu**...

(N-o să vă vină să credeți: aveam, cândva, și **Prieteni!**...

Unii s-au Mutat Înalt! As-tăzi, amurgind și eu, îi mai salut, din Când, în... Gând, cu **Lacrima Amintirii!**)

„...Se făcea că suntem prin secolul trecut, în Bucureștii anilor '70... Pe blândul și rafinatul intelectual **Toma Alexandrescu** l-am cunoscut în casa profesoarei **Alexandra Popescu**, sufletul **Cenaclului Ion Vinea**. Eram împins, mai mult cu forța, în prim-planul literaturii cvasioficiale de către talentata poetesă bucureștenă **Constanța Iorga**, deja o rafinată celebritate a cenaclurilor de renume din blând timpul răbdător cu incorigibilii condeieri de pe malurile **Dâmboviței** bucureștene... Cu timiditatea provincialului poposit de curând în „Capitalia” visurilor mele, i-am înmânat Maestrului, spre lectură și verdict, câteva producțiuni literare, îndelung priticite prin tainițele mele de suflet, cu scopul vădit de-a rupe

inima târgului ce-mi va fi, mai apoi, adăpost și rampă de lansare... **Nea Tomiță** a fost acela care mi-a semnat, primul, certificatul de talent și m-a introdus pe ușa din față a Salonului literar-artistic Comentar, acolo unde oficia, alături de **Paul Teodorescu**, ca înalt pontif, în altarul sublim al scrisului frumos ... Am pășit, astfel, cu sficiunea novicelui paralizat de emoția întâlnirii cu **Destinul**, cunoscând o lume nouă, ireală, nebănuită nici în cele mai hazardate închipuiri ale mele. Am întâlnit acolo intelectuali rasoși, scriitori cu blazonul însemnat de cicatricile timpului, vârștici, mai ales (poate așa mi se păreau mie!), mulți trecuți prin furcile caudine ale convulsiilor sociale care-au măturat secolul douăzeci. Toți animați de bucuria necondiționată a scrisului - pe-cete!“Tot pe-atunci și tot acolo, l-am cunoscut și pe **Horia Alexandrescu**, ziaristul deja afirmat în lumea bună a sportului românesc. El însuși sportiv și cu pregătire profesională în domeniu. Vrednic „combatant” pe cele redute ale gazetăriei sportive! Ni l-a prezentat **Nea Tomiță**, recomandându-l ca fiind fiul său, cel „dedulcit” la cele gazetărești. Noi îi citeam de ceva vreme articolele, astfel că jubilam și ne fuduleam cu luare aminte! Cunoșteam, puteam spune, lumea bună! Spun noi, deoarece formam un trio de nedespărțit, cu visuri comune: **Radu Cange**, **Romeo Tarhon** și subsemnatul... Ne-am împrietenit din prima, mai ales că ne recomandau ca scriitori, în devenire, și cele câteva creații cu care am reușit să ne impunem în rândul celor din jur. **Horia** ne con-

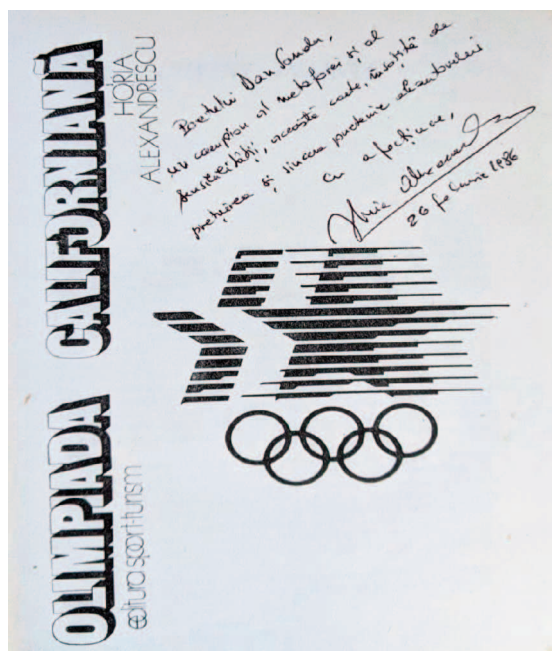
sidera comilitoni loiali, înșiruți de-aceeași parte a baricadei. Baricada cuvântului frumos, rostuit rotund și inspirat în matricea scrisului cu har. Bun camarad, mereu în vervă, generos și atent cu cei din jur. Era o plăcere să-i ascuți „zicerile” despre lumea mai puțin cunoscută a subteranelor gazetărești... Umor spumos cât cuprinde, „șopârle” scăpate ad-hoc, atmosferă distinsă! Și noi, neinițiații, „neînțărcații” momentului, căscam ochii a mira-re și luam aminte... Doar parcurgeam „labelepoc!“ ... Cu caracterul la purtător și animat de cele mai inspirate năzuințe, **Prietenul nostru** avea să devină, după ani și ani, o influentă celebritate a jurnalismului românesc, un mentor de referință, mai bine de jumătate de secol, pentru viitoare generații de trudituri într-ale rostirii de presă... Cu nostalgia anilor trecuți prin timpul cel lumesc, invoc un pasaj dintr-o scrisoare trimisă mie de către mama celebrului jurnalist, datată 20 oct. 1991, care glăsuia uite-așa: „**Lui Horia îi merge excepțional, ca director al cotidianului „Curierul Național”. Se străduiește să mențină linia dreaptă a ziarului, citind, zilnic, tot ce apare, pentru a nu se strecura nicio insultă, jignire sau opinie ce ar putea afecta, cumva, independența ziarului. Muncește mult, dar este foarte mulțumit pentru că nu are, deocamdată, decât aprecieri elogioase. Tot el este și directorul săptămânalului „Sport Star”... Chiar ieri, fetița lui – **Ancuța** – a implinit 19 ani și am stat la petrecere până la ora 24. A fost foarte**

plăcut. Ea este studentă în anul I la „Relații Internaționale”... ..este foarte frumoasă (sper că mă crezi); parcă ar fi o artistă de film... și ultra elegantă. Noroc să aibă!... Sperăm că da, pentru că e născută în **Balanță**”... „...Ani buni, la rând, Sfânta zi de Duminica Tomei ne afla, pe mine și pe Radu Cange, în ospeție la distinsul amfitrion, alături de familiile fiilor săi Radu și „**Horică**” Alexandrescu - maestrul gazetar, de mai târziu. Cu ce bunătațuri ne-ntâmpina inegalabila doamnă **Margareta**, stăpâna casei! Mai ales, că noi, poeții, viețași ai „iepcii de aur”, mâncam odată la trei zile, și-a-tunci hrănindu-ne mai mult cu himere! Și-acelea, destul de costelive... ..Au trecut anii, am revenit pe meleaguri natale... „... Cu **Nea Tomiță** am statornicit o relație exemplară. Schimbam epistole, mă ținea la curent cu nou-tățile mondene, îi trimiteam vești din autoexilul meu voluntar în Berzunții din România de la Bacău. Într-o scrisoare datată 17. XII.1986, mă bucura cam așa: <Activitatea Salonului „Comentar” continuă destul de plăcut. Cel mai târziu în ianuarie, sper să reapară și revista noastră „Comentar” pentru care te rog să-mi trimiți ceva. În întâlnirile cu băieții vorbim întotdeauna despre poetul „excapitalizat” **Dan Sandu**. Întotdeauna, de bine și cu regrete, în mod special cu **Radu Cange**, **Constantin Amărăscu** și – să nu râzi – **Mircea Munteanu**. În „Almanahul părinților”, anexat prezentei epistole,

am publicat materialul încredințat și, zic eu, a apărut frumos. Restitui, totodată, brevetul mamei eroine. De asemenea, volumul „**Steaua campioana Europei**”, cu autograful lui **Horia**... ..Continuam să ne scriem scrisori, să ne-amăgim Depărtarea. ...Mai strecura și niscaiva rânduri „subversive”, de senzație, care mă cutremurau. Într-o epistolă datată 12 martie 1988, spunea: <„Viața literară” bucu-reșteană este dominată încă de „Jurnalul de la Păltiniș” al lui Gabriel Liiceanu și „Epistolar”-ul conținând corespondența pe marginea „Jurnalului”, dintre membrii grupului care au trăit în preajma lui C. Noica, în ultimii ani. Și una și alta sunt de negăsit. Nici măcar de la bibliotecile publice nu pot fi împrumutate – putând fi puse la dispoziție numai **pe loc** – pentru lectură și studiu...”> ...Mai apoi, „**Timpul** ne privea tot mai mic și mai ho-țește prin lornioanele prăfuite ale aducerilor-aminte...” Până când s-a fost făcut... **A fost oda-tă...!**

Dan SANDU

viers și vers

ciocârlia câmpiei
m-a locuit în copilărie –

pluteam într-un zbor înalt
primăvara, încât
nu i se auzea trilul

de fapt era un tril ascuns
pregătit pentru a coborî
pe pământ
și a fi ascultat
doar prin versul meu

Nicolai TĂICUȚU

în căutarea unui vis

oferi ultimul licăr
de energie, gândindu-te:
când dăruiești din ceea ce nu ai
vei primi sănătate, stimă, prietenie.
gândurile, precum fluturii, zboară
în lanul de lavandă al inimii,
apoi se opresc,
petale presate între
paginile unei cărți vechi.
și totuși, în mișcare e toată
frumusețea lumii,
frânturi de curcubeie,
fâlfâiri grăbite de aripi.
încotro merg gândurile
unui om, te întrebi. poate
se îndreaptă în căutarea altor
vise de aceeași pătrundere.
se întâlnesc, iar faptul
nu este o coincidență
și nici o pură
întâmplare,
ci este felul lui Dumnezeu
de a fi prezent în tot și în toate,
de a fi iubire pentru tine,
trecătorule.

Rodica DASCĂLU

Bunavestire

În tăinuită negrăire
arhanghelul
poartă Buna Vestire
a Domnului
neprihănitei Fecioare
înomenind făptură
spre veselire și
pentru mântuire.

Osana!

Lina CODREANU

Maratonul ideilor pierdute și admirabil regăsite

Foto: Petru Done

Biblioteca Orășenească „George Bacovia” Buhuși a gestionat minunat, împreună cu Primăria Buhuși, Filiala Bacău a Uniunii Scriitorilor din România, Revista *13 PLUS* și Asociația Culturală „Renașterea” Buhuși, manifestarea „Interferențe literare. Maratonul ideilor pierdute”. Parteneri media: „Deșteptarea” și „Gazeta literară” Vrancea, „Cadran cultural” și TeleM Iași.

În „maratonul” ideatic au fost înscrise volumele semnate de **Petre Isachi**, „Conversații în oglindă cu Mircea Eliade. II. Exilul – între farsă tragică și destin”; **Ștefan Munteanu**, „O istorie a opiniilor privind filosofia lui Eminescu (vol. III)”; **Mihai Botez-Stîncaru**, „Panopticum la purtător. Eseuri narative. Narațiuni estetice”; **Petru Nica**, „InfrActori și InfrAcțiuni”; **Ioan Holban**, „Literatura română de azi. Poezia. Proza”; **Cristian Livescu**, „Un veac de poezie românească”; **Alina Șova**, „Două linii roșii” și „Oameni la pescuit”. Prezentate de **Ion Fercu**, **Ion Dinvale**, **Viorel Savin**, **Petre Isachi**, **Adrian Matei**, **Aurel Ștefanache** și **Pavel Șova**, dar și de către majoritatea autorilor, volumele au fost privite critic și de **Cornel Galben**, **Dumitru Brăneanu**, **Adrian Lungu**, **Oana Savin**, **Petru Botezatu**, **Petru Done** și **George Calcan**, de elevi ai liceului buhușean, profesori. A fost o dezbatere seducătoare de idei.

O sinteză a evenimentului ar putea să aibă și acest chip... „Am fost sincer impresionat de: solidaritatea intelectualilor Cetății; admirabilul tra-

valiu al moderatorului (arta dialogului, mobilitate ideatică, deschidere etc.); viziunea interdisciplinară, conciziunea și capacitatea interlocutorilor de a revela interferențele culturale dintre mitologie, filosofie, estetică, literatură, eminescologie etc.; prezența elevilor de la Colegiul buhușean; prezența autorităților culturale, administrative, a invitaților din Iași, Focșani, Piatra Neamț, Bacău etc.; iar, cu deosebire, de polifonismul intervențiilor – fiecare demers: un alt motiv muzical...”, a spus **Petre Isachi**. „Am fost invitat la un superb maraton cultural-literar care, sub bagheta charismaticului Ion Fercu, a reunit scriitori importanți [...]. Atmosfera relaxată, animată de ideile pozitive și scânteietoare ale vorbitorilor, agrementată cu

Centenarul Ion Ghelu-Destelnică

Ajuns aproape de final, calendarul manifestărilor aferente Centenarului nașterii actorului-scriitor Ion Ghelu Destelnică a înregistrat, în luna noiembrie, încă două dintre evenimentele inițiate și organizate de Fundația Interetnică pentru Cultură și Artă „Ion Ghelu Destelnică”: lansarea la Biblioteca Județeană „Costache Sturdza” din Bacău a primului volum din seria „Opere complete” și finalizarea, la Centrul Cultural „Ionel Perlea” din Slobozia, a primei ediții a Festivalul Național de Mentorat „Ion Ghelu Destelnică”. Precedată, între altele, de o suită de spectacole de teatru la Bacău și Deva, de Tabăra de Artă de la Vama Veche și de Ziua Bibliotecii „Ion Ghelu Destelnică” din localitatea Destelnică, județul Ialomița, lansarea im-

ervențiile empatică și pline de umor ale moderatorului, ne-au determinat să ne amintim de o frumoasă și plină de adevăr vorbă din bătrâni: «Omul sfințește locul». În Moldova de Mijloc, la mica și aparent neînsemnată bibliotecă a orașului Buhuși, poți participa la manifestări culturale de excepție, – ale căror rafinament și calitate doar la Biblioteca Județeană le mai poți întâlni”, a mărturisit **Viorel Savin**. Poetul vrâncean **Adrian Matei** a adăugat, în aceeași notă: „Pentru o zi, orașul Buhuși a fost centrul universului cultural, reușind să capteze cu antenele lui interferențele scriitoricești transmise de emițători cu mare însemnatate. De-ar fi din ce în ce mai dese asemenea manifestări, cu siguranță că s-ar alinia planetele și în Galaxia Culturii”.

În acest „maraton”, în care disputa ideilor a fost elevată și spiritul a stat mereu lipit de virtuțile contraargumentărilor și reevaluărilor, nimeni nu a șoptit însă vreun „Veni, vidi, vici!”, deși n-au lipsit scenele de „capă și spadă” literară... Interferențele literare au cultivat chemarea pentru căutarea ideilor... pierdute, care, admirabil, printr-un brainstorming care a avut mereu metafora critică la butonieră, au fost regăsite și aplaudate.

Ion FERCU

presionantului tom a fost prefațată de salutul președintelui fundației, actorul și managerul cultural Radu Bogdan Ghelu, și urmate de opinii despre carte și autor rostite de conf.univ.dr. Ioan Dănilă, actrița Constanța Zmeu, plasticiana Carmen Voisei, două dintre fostele eleve ale celui omagiat, pictorul Ion Măric și poetul Dumitru Brăneanu, președintele Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor.

Lansare de carte

Luni, 28 noiembrie 2022, Motelul Minerva din Târgu Ocna a găzduit lansarea volumului *În brațele lui* de Camelia Andrei. Au răspuns invitației, criticii Petre Isachi și Cornel Galben, poeta Ionica Bandrabur și ziaristul Romulus Dan Busnea. (CSG)

Contabilitate (2)

Îndeobște, această perspectivă analitică este absolutizată, ca și cum ele ar fi autonome („iartă-i lui păcatul cu gândul, cu vorba și cu fapta”)... Însă e foarte greu de stabilit dacă și când e vorba de disjuncție (exclusivă), și când e vorba de conjuncție, pentru că aceste trepte ale prăbușirii sunt interconectate, se condiționează reciproc, uneori până la indistinție, cum e cazul limbajului interior ca instrument al gândirii. Oricum, gândul și cuvântul premers, pregătesc acțiunea, îi formulează scopul, îi aleg mijloacele, îi stabilesc etapele, detaliile, condițiile declanșării și desfășurării etc. Și să nu uităm un lucru: cuvântul este forma specifică de acțiune în cazul multor ocupațiuni, al căror „obiect al muncii” este discursul cum ar fi: educație, învățământ, literatură, activitate politică, comunicare, activitate pastorală etc. Fără îndoială, calea regală a cuvintelor frumoase este cea mai lesnicioasă și mai seducătoare. Ea nu presupune mari eforturi, mari sacrificii, mari investiții de suflet, dar efectele-i pot fi devastatoare și ar trebui să reflectăm mai stăruitor la „rostirea filosofică românească”, îndeosebi la veritabilul panaceu: „vorba dulce, mult aduce”. E drept, fiind o formă eliptică, nu precizează ce anume aduce. Rămâne ca imaginația populară să vină cu completările de rigoare.

Prăpastia dintre gând, vorbă și faptă constituie imperiul ipocriziei omniprezente, al ipocriziei spre ființă sau de toate zilele: „părintele” ce utilizează alocația copiilor pentru țigări

și alcool, cu perspectiva nostimă, cât încape, a decăderii din „drepturile” (nu obligațiile) părintești; omul politic ce perorează despre interesul național urmărind propria-i chiverniseală; dojana ipocrită a duhovnicului de pe pozițiile unei solemnități teatrale, ale unei purități angelice; dascălul ce face elogiul lecturii, fără să citească un rând; „jertfa” făcută din furțișaguri pentru a avea succes în afaceri; falsa smerenie pentru a dobândi notorietate și iluzia izbăvirii de păcate etc., toate fac ca binele, episodic, vremelnic, să fie compromis de scopul meschin ce se ascunde în spatele acestuia. Altfel spus, scopul rău compromite mijloacele bune (administratia romană, infrastructura hitleristă), și în veci nu mai poate fi invocat ca rațiune necesară în sprijinul unor proiecte, a unor intenționalități nobile, generoase.

Rare au fost în istoria umanității, momentele în care între nume, semnificanță, funcție și comportament să existe o deplină concordanță: extensiunii termenului, să-i corespundă un conținut arhetipal, o diferențiere specifică aflată mai presus de orice îndoială. Impresionante sunt acele insule de justiție socială și morală într-un ocean planetar al „dreptului” câștigat, fie el divin, dinastic, natural sau istoric. Ne vin în gând examenele organizate, la trei ani, la sediul prefecturilor chineze, în vederea obținerii doctoratului în litere (e vorba de scrierea chineză !), în drept, istorie, studii clasice, pentru ocuparea celor mai înalte funcții în stat, sau pentru promovarea în ierarhia administrativă, care se realiza tot pe baza unor criterii obiective: note de serviciu, caracterizări, aprecieri ale superiorilor (care răspundeau cu capul pentru temeinicia lor), toate constituind „C.V.-ul” din beton armat al candidatului. Nu putem ignora zdrobitoarele „similitudini” existente între acest model elitist și cel al „meritocrației” noastre carpato-danubiano-pontice.

Multora li se va părea o bizarerie, o glumă de prost gust, dacă vom utiliza sintagma „ipocrizie bună”, după cum „ipocrizia rea” ar trece un pleonasm, o tautologie. Dar una

este ipocrizia meschină, îndeosebi în condiții de libertate (servilism, oportunism, carierism, lichelism), și alta este ipocrizia (de compătimit) atunci când reprezintă singura condiție a supraviețuirii, într-o lume unde nimeni nu scapă neîntinat, nepervertit, unde neputința este generalizată și dobândește toate atributele fatalității oarbe, unde lipsa de alternative face salvarea de neimaginat, când bietul om e prins în cleștii unei dileme fără scăpare (demnitate sau supraviețuire), când e de înțeles tensiunea cumplită dintre gând, pe de o parte, și vorbă și faptă, pe de altă parte. Cei care privesc cu detașare, din tribune, sîngerosul spectacol, vor considera, nejustificat, că motivația nu contează. Logic, da!... Social, moral, uman, nu!... Resemnarea în fața fatalității (după război, mulți eroi s-arată), diplomația, ca mijloc de aplanare sau evitare a conflictelor, curtuazia, politețea, voalarea adevărului (gol-goluț) în vederea evitării sau diminuării suferinței, fac din ipocrizie un atribut esențial al conviețuirii, al civilizației. Că acest lucru l-ar irita pe un Jean-Jaques Rousseau (pentru care „bunul sălbatcă”, chiar dacă te omoară și te mănâncă, fiind sincer, e de preferat omului civilizației moderne, prin excelență ipocrit), e altă mîncare de pește. Iar monsieur Jean-Jacques, fiind prin excelență sincer, nu putea să le servească o astfel de specialitate numeroșilor săi copii, așa că i-a abandonat pe la diverse orfeline, evident fără să le promită (ipocrit) că acest lucru ar fi ceva temporar.

Ce-i de făcut însă, atunci când bunele intenții, sfaturi, îndemnuri, sunt compromise de consecințele imprevizibile, neașteptate, ivite peste ani și ani de zile, și cum pot fi suportate și cât de îndreptățite vor fi reproșurile: „Tu m-ai sfătuit să fac asta”. Privilegiind clipa, viitorul apropiat, nu putem arunca ancora aproape de țărnuț îndepărtat al speranței noastre de mai bine. În ce termeni se pune problema culpabilității în asemenea împrejurări, și cum trebuie talmăcit aforismul: „Cu bune intenții e pardosit drumul către iad”, numai Zeul o știe, pentru a utiliza expresia

„monoteistă” a celui care a adus offense zeilor cetății, Socrate... Merită reflectat la situația paradoxală a marilor utopii, cu fascinanta lor putere de seducție, cu purismul lor excesiv, fundamentalist, care, în numele unei moralități strivitoare, „inumane”, justifică ura în numele iubirii, și răul actual (penitență, crimă, privarea de drepturi elementare), în numele unui ipotetic bine viitor. Carevasăzică, o lume ideală (dreptate, libertate, fericire, toate absolute) clădită pe temelii profund imorale. Paroxismul iraționalității e atins atunci când mijloacele substituie scopul, devin ele însele scop. Și să mai credem în zicala: „Tot răul spre bine”...

E drept, acțiunile umane suferă în timp dislocări, reasezări, revalorizări, schimbări de perspective. Cine și-ar fi închipuit că biserica apuseană (deocamdată) ar putea accepta, tacit, sodomia, păcatul de moarte pentru care au fost nimicite, în vechime, cetățile de tristă amintire?!... Cine și-ar fi închipuit că avortul ar putea fi înscris în „Cartea drepturilor omului” și că porunca „Creșteți și vă înmulțiți” nu mai e de actualitate ca la începuturi, când pământul era „netocmit și gol”?!... Să mai pomenim de bogăția nedreaptă ce dobândește sfîntenie atunci când devine „jertfă”?... Rămâne de pus în cumpănă cuvintele Mântuitorului: „Credința te-a mântuit”, cu această piatră de încercare pe care o aruncă în calea ce duce spre îndurarea divină, toți cei care s-au insinuat, de-a pururi, între bietul credincios și bunul Dumnezeu.

Această scurtă trecere în revistă a treptelor prăbușirii, ne permite să identificăm și exigențele elementare ce restrâng sfera iertării divine. Prima treaptă ar fi iertarea pentru cei ce păcătuiesc din neștiință, cărora nu li se pot imputa premeditarea și evaluarea consecințelor: „Tată, iartă-i că nu știu ce fac”. Lăsând deoparte faptul că soldații romani știau foarte bine care sunt locurile cele mai dureroase pentru a-l țintui pe osândit, prin conversiune logică s-ar înțelege că păcătoșii care știu ce fac nu trebuie iertați, sau oricum, ar trebui să fie

aspru judecați. Sunt întrebări ce nu și-au găsit nici până azi răspunsul: a știut Iuda Iscarioteanul ce consecințe vor avea prinderea și judecarea lui Iisus? ...A acționat el în virtutea liberului arbitru, sau a fost o unealtă a destinului?... Asta pentru că „întinzând o bucată de pâine, a luat-o și i-a dat-o lui Iuda și după îmbucătura, a intrat satana în el” (Ioan, 13:26,27). Avea el oare de ales după îndemnul poruncă: „Ceea ce faci, fă mai curând!”?!... Apoi căința dramatică: „Am vărsat sânge nevinovat”, pecetluită cu actul sinuciderii!... Îl vedem în stare de un asemenea act pe Simon-Petru, cel ce s-a lepădat de trei ori în decurs de câteva ceasuri?!...

Din aceste interogații, putem desprinde următoarele două trepte și anume: circumstanțe atenuante pentru cei ce acționează sub impactul unor forțe trans sau supraindividuale (de pildă, participarea la război), și pentru cei ce comit răul întâmplător, conjunctural, sub influența gloatei, a manipulării, ca victime ale prostiei ancestrale și colective, ale smintelii, inconștienței sau neroziei fără leac. Niciodată nu vom putea, din nefericire, să stabilim dacă răul izvorăște mai mult din ignoranță, sau din prostie, dacă reprezintă o infirmitate structurală, o neputință de a accede la exigențele condiției umane (greu de suportat, după Malraux), sau reprezintă produsul conexiunii diversilor factori sociali. Care elemente prevalează, la unul sau la altul și de ce, se pare că e cel mai greu lucru de stabilit (pe lumea aceasta). După cum nu vom ști dacă trebuie să manifestăm intransigență, dispreț sau compasiune pentru nenorociții sentimentali care, fiind slabi, lipsiți de voință, consideră că sunt victimele împrejurărilor, dar, mai ales, ale unei fatalități, căreia nu i se pot sustrage (slăbiciuni, metehne, pasiuni oarbe, vicii) și care trăiesc toată viața cu sentimentul (prea des și prea ușor declarat) al eternei culpabilități: regrete, remușcări, angajamente patetice și solemne în care nici ei nu mai cred.

Următoarea treaptă e cea a căinței sincere pentru o viață întreagă de păcate. Exemplul tâlharului pocăit, crucificat alături de Iisus, primul care s-a bucurat de grația divină, este sugestiv: „noi pe drept primim osândă după faptele noastre, dar el n-a făcut niciun rău” (Luca, 23:41). Pilda vameșului și a fariseului este grăitoare, de asemeni, în această privință: căința amarnică a celui dintâi e de preferat, pentru că lasă deschisă calea izbăvirii, a redobândirii fărâmei de dumnezeire necesare permanentei propensiuni, în raport cu moralismul uscat, înțepat, nesuferit, pedant și neadecvat al fariseului care, sub aparența unei moralități exemplare, trădează păcate grele, de neiertat: suficiență, trufie, dispreț... Asta pentru că, instalarea orgolioasă în turnul de fildeş al unei deșănțate egolatrii, închide calea oricărei desăvârșiri... Avea dreptate părintele Cleopa când vorbea de păcatele, surprinzătoare, izvorâte din virtuți în exces, proprii moralismului care judecă și, mai ales, osândește. E cunoscută teroarea exercitată de către părinții bigoți asupra copiilor, imprimându-le un comportament bătrânicos, impunându-le reguli rigide care iau făcut să respingă pentru totdeauna, orice tentativă de apropiere a trăirilor religioase autentice. Cazul marelui scriitor A.P. Cehov, al cărui tată obișnuia să facă pe pastorul, în fiecare duminică, cu proprii copii, este grăitor în această privință.

Totuși, instanța divină și răbdarea ei proverbială sunt puse la grea încercare de către cei „hârșiți în rele”, de către „cei ce n-au nimic sfânt”, de către cei pentru care răul devine instinct, automatism, rutină, cu alte cuvinte, a doua natură: îl practică repetitiv, sistematic, eventual cu cinism, cu sadism, exultă, jubilează la suferința pricinuită, și pentru care sentimentul vinovăției este ceva străin, atât ca determinare precisă, cât și ca sentiment difuz al unei profunde degradări morale, pentru că niciodată nu-i vei auzi spunând: „Sunt un păcătos”.

Ion DINVALE

Cadran cultural

Ansamblul Folcloric „Busuiocul”, în parteneriat cu Consiliul Județean și Primăria Bacău, a oferit publicului, duminică 27 noiembrie 2022, la Teatrul de Vară „Radu Beligan”, un spectacol înălțător și vibrant edicat **Zilei Naționale a României**. Alături de numerele dăruite cu generozitate de orchestră și de formația de dansuri ale Ansamblului „Busuiocul”, pe scenă au mai evoluat Fanfara Militară a Garnizoanei Bacău, dirijată de Valeriu Balan, Grupul vocal bărbătesc, Trupa de dans sportiv, soliștii Georgiana Păduraru, Paula Florescu și Ștefan Negru, îndrăgiții interpreți de muzică populară Veta Biriș, Angelica Flutur și Paul Ananie. Cu acest prilej, Consiliul Județean a acordat, post-mortem, titlul de Cetățean de Onoare al județului Bacău celui care a fost maestrul-coregraf Petre Vlase, regretatul manager al Ansamblului Folcloric „Busuiocul”. Coregrafia a fost semnată de Gheorghe Vlase, regia artistică a aparținut Lilianei Maria Vlase, conducerea muzicală - acordeonistului Victor Coman, cea artistică lui Marius Romanescu, iar prezentarea spectacolului a revenit Georgiane Păduraru. (C. HANGANU)

Rapsodii de toamnă

Ansamblul Folcloric „Busuiocul”, în parteneriat cu Consiliul Județean și Primăria Municipiului Bacău, a oferit publicului duminică, 30 octombrie 2022, la Teatrul de Vară „Radu Beligan”, o nouă întâlnire cu tradițiile populare și cu folclorul autentic. Înscris în suita proiectelor valorosului colectiv, spectacolul de varietăți **Rapsodii de toamnă** a fost dedicat împlinirii celor 614 ani de atestare documentară a Bacăului și s-a constituit într-un prilej fericit de a redescoperi câteva nestemate ale folclorului muzical tradițional și, totodată, de a reauzi cântece de voie bună din colecția muzicianului Constantin Arvinte. Alături de numerele susținute de Orchestra dirijată de acordeonistul Victor Coman, soliștii și formația de dansuri ale Ansamblului Folcloric „Busuiocul”, în coregrafia lui Gheorghe Vlase și regia artistică semnată de Liliانا Maria Vlase, pe scenă au mai evoluat Grupul vocal bărbătesc, Trupa de dans sportiv, instrumentiștii Denis Gogan și Silviu Tănase, solistele Paula Florescu și Georgiana Păduraru, iar cu un recital special, cunoscutul și îndrăgitul interpret Paul Surugiu-Fuego.

Toamnă literară

Casa de Cultură „Tudor Vornicu“ din Adjud a găzduit, pe 9 noiembrie, o întâlnire a cititorilor cu scriitorii Liviu Ioan Stoiciu, Culiță Ioan Ușurelu, Fevronia și Paul Spirescu, care și-au lansat recente volume. Alături de ei au răspuns invitației colegii de breaslă Valeria și Nicolai Tăicuțu, Nina Elena și Petrache Plopeanu, Stan Brebenel, Marin Moscu, Dan Movileanu, Veronica Popescu, Doina Popa, iar de la Bacău, Dumitru Brăneanu, Cornel Galben și Petre Isachi. O **Toamnă literară** onorată, de asemenea, de editorul Valentin Ajder și de actorul Sorin Francu, interpretul unor texte din cărțile protagoniștilor. (CSG)

Premiile Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor

Pusă „Sub semnul Alecsandri – Bacovia“, întrunirea dedicată împlinirii a două decenii de la înființarea Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor a debutat cu o comunicare legată de istoricul acesteia, susținută de poetul Dumitru Brăneanu, actualul președinte, a continuat cu dezbateră „De ce, pentru ce, pentru cine scriem?“, cu prezentarea revistelor și a volumelor editate de membrii ei, cu vizionarea filmului „Primăverile Elenei“ și s-a finalizat cu decernarea premiilor pentru cărțile apărute în anul 2021. Dintre cele 41 de volume propuse, juriul condus de traducătorul Gheorghe Iorga a decis să acorde următoarele distincții: **Premiul Opera omnia:** *Petre Isachi*; **Premiul Cartea anului:** „Donatorii de suflute“ de *Lucian Strochi* (proză); „Cămașă suferită pe trup“ de *Victor Munteanu* (poezie); „Lecturi aleatorii“ de *Cornel Galben* (critică literară, eseu); **Premii speciale:** „Litanii“ de *Iuliana Paloda-Popescu* (poezie religioasă); „Sfera de foc“ de *Emilian Marcu* (Premiul „George Bacovia“, poezie); „Mâțe pe soclu“ de *Ștefan Dincescu* (Premiul „Victor Stan“, poezie); „Bestiarro“ de *Dan Perșa* (Premiul „Nicolae Dabija“, proză); „Teatru școlar“ de *Cecilia Moldovan* (Premiul „Ion Luca“, dramaturgie).

C. HANGANU

Reviste de azi

11 / 237
11 noiembrie 2022
ANUL XX

Cafeneaua literară

«CAFENEAUA LITERARĂ», LA ÎMPLINIREA A 20 DE ANI DE APARIȚIE NEÎNTRERUPTĂ ȘI ACORDAREA PREMIILOR LITERARE ANUALE

Revista *Cafeneaua literară* a sărbătorit joi, 27 octombrie, împlinirea a 20 de ani de apariție neîntreruptă și a acordat premiile literare anuale scriitorilor care au publicat în paginile ei și au contribuit prin textele lor la calitatea ridicată a revistei. Au fost premiate:

IULIAN CHIU (critică literară, *Resolvi de Vișeu*) – Premiul *Cafeneaua literară* pentru Critică literară;
AURELIU GOCI (critică literară, *București*) – Premiul *Cafeneaua literară* pentru Critică literară;
RADU ULMEANU (poet, prozator, publicist, redactor-șef „Acolada“, Satu Mare) – Premiul *Cafeneaua literară* pentru Proză.

ION COCORA (poet, critic teatral, director Editura „Palm-press“, București) – Premiul *Cafeneaua literară* pentru Proză;
ZENOVIE CÂRGULEA (critică și istoric literar, director revistă „Portal Măntănuș“, Târgu Jiu) – Premiul *Cafeneaua literară* pentru Critică și istoric literar.

Revista *Cafeneaua literară* este editată de Centrul Cultural Pitești și apare sub egida Consiliului Local Pitești și a Primăriei Municipality Pitești. Financiarul a fost coordonat de Virgil Diaconu și Doina Popescu.

Mihai Nicolae, director al INSTITUTULUI NAȚIONAL DE ȘTIINȚE ȘI ARTĂ ȘI ROMÂNII DIN STRĂINĂTATE, a acordat, în cadrul conferinței *Cafeneaua literară*, Diploma pentru originalitate și creativitate, iar directorul revistei „Cofetar internațional“, academicianul Liviu Pendetandă, ne-a transmis Diploma Membru primum anno.

„Este, pe zi ce trece, din ce în ce mai rea soarta revistelor literare din țară. Din pricina unor politici locale și regionale de-a dreptul stupide, aceste publicații au început să dispară...“, ne atrage atenția un text din paginile revistei piteștene **Cafeneaua literară**, mensural care, sub oblăduirea poetului și eseistului Virgil Diaconu, se încapățânează să reziste și să apară lună de lună, spre bucuria celor ce o urmăresc cu interes de două decenii. Aniversare marcată de acordarea premiilor publicativei, semn că redacția știe să-și onoreze colaboratorii care „au contribuit prin textele lor la calitatea ridicată a revistei“. Dintre laureați, Zenovie Cărgulea, Ion Cocora și Aureliu Goci semnează și în numărul din noiembrie, iar alături de ei regăsim alte nume prestigioase, începând cu criticii Gheorghe Grigurcu și Valeria Manta Tăicuțu, eseista Magda Ursache, poezii Virgil Diaconu și Lucian Costache, continuând cu criticii de întâmpinare Ionel Botea, Ioan N. Roșca, Liliana Rus, Radu Cange, Constantin Stancu, Daniela Toma, Petronela Apopei, traducătoarea Liana Alecu ș.a.

Sfidând vremurile și politrucii neinteresate decât de propriul buzunar, Asociația CARP „Elena Cuza“ din Bârlad editează **Viata noastră**, o consistentă revistă „cu apariție variabilă de cultură și viață“. Ajunsă la numărul 56, aceasta e coordonată de Serghei Coloșenco, Petruș Andrei, Ion Dobrin și Cosmin Emil Mihai și demonstrează, prin cele 150 de pagini, că dacă știm să îmbinăm bine „Jocul iubirei și înțelepciunea“, deviza „Împreună suntem mai puternici!“ e una plauzibilă. Dovădind că „Bătrânețea are plăcerile sale care, deși diferite, nu sunt mai prejos de plăcerile tinereții“ (W. Somerset Maugham), colaboratorii discută nu numai despre problemele celor de vârstă a treia, ci abordează viața în toată complexitatea ei. Nu lipsesc, firește, nici preocupările literare, între semnatori regăsindu-se poezii Mihai Eminescu, George Bacovia, George Topîrcăanu, George Coșbuc, Liliana Goga, Petruș Andrei, Ion Pribeagu, Marinela Florina Jurca, Ionel Dorin, Dumitru Grui, Mariana Buza Daia, Mîrcea Trifu, prozatorii Sava Artemie, Ada Mioara Timofte etc. (CG)

Semnal editorial

- Petre Rău - **Poezie și Matematică**. Ion Barbu - **Dan Barbilian** (Sibiu, Editura A.T.U., 2022);
- Silviu Claudiu Mihai - **La noi, la Scărișoara** (Bacău, Editura Studion, 2021);
- Nora Han - **În trecere** (Bacău,

- Editura Rovimed Publishers, 2020);
- Constantin Călin - **Iarăși Bacovia!... Glose și jurnal** (Bacău, Editura Babel, 2022);
- Gheorghe Iorga - **Rainer Maria Rilke. Epifanii dintr-o biografie interioară** (idem, 2018);
- Geta Lipovanciu - **În zbor**

- prin tot ce-i sfânt** (Chișinău, 2021);
- Maria Tomița Corini - **Trepte din gama sărutului** (Adjud, Editura Armonii Culturale, 2020);
- Letiția Opreșan - **Privire concentrică** (București, Editura Coresi, 2020).
- Alexandru Dumitru - **Siesta**

- unei amfore/ Siesta di un' anfora** (Editura Junimea, 2022);
- Mihai Ceucă - **O bijuterie pierdută. Biserica Armenească din Bacău** (București, Editura Ararat, 2020).
- Ionuț Preda - **Pezevenchiul** (Iași, Editura PIM, 2021).
- Constantin Colăcel - **Zbor cu parapoanta** (idem, 2021).

Mariana Zavati Gardner (Anglia)

- Distinsă poetă, deși vă aflați la sute de kilometri de locul de baștină, veștile despre performanțele dumneavoastră circulă repede, așa că mai întâi aș vrea să vă felicit pentru includerea în programul Southbank Centre New Poets Collective 2022/2023. Care sunt coordonatele acestuia și ce reprezintă el pentru perioada de creație pe care o parcurgeți?

- Southbank Centre New Poets Collective 2022/2023 Programme este un program de un an, care pregătește 15 poeți, aleși anul acesta din 176 de aplicații care au trebuit să prezinte un portofoliu din versurile personale și să se introducă printr-un scurt eseu. 27 de poeți au devenit finaliști, reduși apoi la 15 poeți, în urma unui cenaclu atelier și al unui interviu pe grupe. Programul urmează cenacluri atelier lunare, fiecare de câte 7 ore, care pregătesc pe cei 15 poeți pentru recitaluri pe scenă și o antologie a participanților, totul sub egida London Literature Festival. Pentru mine, acest program îmi dă ocazia să scriu versuri pentru un nou volum, să fiu în contact cu poeți ajunși la diverse vârste - de la adolescenți până la vârsta a treia inclusiv - să schimb idei și teme referitoare la misterul poeziei, să cercetez, să discut și să înțeleg ceea ce interesează pe cititorul contemporan de poezie. Simt că acest contact cu alți poeți din toate colțurile Marii Britanii îmi oferă direcții altfel neabordate, îmi dezvoltă competența literară și o înțelegere a tehnicii creației poetice, modalități de a reda trăirile personale prin cuvintele cele mai semnificative. Programul insistă intens pe o colaborare asemenea membrilor unei orchestre ce folosește cuvinte în loc de instrumente muzicale, experimentează cu reacții vis-à-vis la mediul înconjurător și la realitatea fiecăruia, a valorilor care ne definesc esența de om. Ca poeți devenim astfel artiștii ai propriilor trăiri.

- Înainte de a intra în laboratorul propriu-zis al programului, cred că ar fi interesant să ne oferiți câteva

detalii despre Festivalul de Literatură de la Londra, sub egida căruia se desfășoară. Care este amploarea acestuia și cum este el receptat de comunitatea scriitorilor și de publicul iubitor de literatură?

- London Literature Festival are loc anual între 20 și 30 octombrie la Southbank Centre. A ajuns la a 15-a ediție și este cel mai mare festival literar din UK, de proporții renascentiste. Biletele sunt puse la vânzare cu un an înainte. În cadrul festivalului au loc interviuri și prezentări de carte scrise de autori contemporani recunoscuți pe plan internațional, cărora li s-a acordat Premiul Nobel pentru literatură, sau alte premii prestigioase. Prezența fiecărui participant la festival este pe bază de invitație. Pe lângă marile nume care atrag publicul, sunt prezenți creatori ai frumosului din comunitate, recipienți ai bursei de la British Arts Council sau de la National Lottery. Interesant este că, în ultimul timp, aceste burse sunt date numai pentru activități de care poate beneficia direct comunitatea, activități propuse de membrii necunoscuți sau mai puțin cunoscuți, proveniți direct din comunitate și nu personalităților culturale recunoscute, iar membrii juriilor care acordă aceste sume de bani sunt tot alții în fiecare an! Festivalul oferă expoziții de pictură și instalații, piese de teatru, concerte de muzică modernă și clasică la Royal Festival Hall - a cărui arhitectură este în forma unui ou într-o cutie - unde și sunt rezidențe. Festivalul include o extinsă varietate culinară oferită de restaurante și cafenele plasate în incinta complexului Southbank Centre. Festivalul este un banchet sensorial care crează o atmosferă entuziastă în căutarea frumosului în comunitate.

- Anul a fost unul special pentru dumneavoastră, cu bucurii și tristeți, dar și cu posibilitatea unui bilanț de etapă. Privind retrospectiv, ce considerați că ați lăsat durabil în urmă?

- Anul 2022 a fost un an de mare încercare pentru familia noastră. După ce l-am sărbătorit pe tatăl meu, Profesorul Colonel(r), veteran de război, memorialistul Constantin Zavati la aniversarea a

99 de ani la 7 iulie, la 23 iulie dânsul a trecut la cele veșnice. Bunul Dumnezeu Să-l odihnească în pace și liniște. Trecerea dânsului ne-a marcat profund și încă încercăm să ne revenim. Din punct de vedere literar, am publicat la Editura Călăuza volumul de versuri **Maelstrom**, în limba română și în limba engleză - nu este un volum bilingv, fiecare poezie este diferită. În prima parte a anului, poezia mea **LACUSTE**, a fost inclusă în prestigioasa antologie **Rănilor pe trupul nostru... 2022**, editată de Lidia Vianu, **Contemporary Literature Press**, sub auspiciile următoarelor foruri: **Universitatea din București, The British Council, Institutul Cultural Român, Uniunea Scriitorilor din România și Muzeul Național al Literaturii Române**. 9 mai 2022: Am fost admisă la programul literar la **Southbank Centre New Poets Collective 2022/2023 Programme**, sub egida London Literary Festival. Am tradus din limba franceză în limba engleză volumul de memorii **75 Years of Silence** de Linda Bastide, sub tipar la Éditions l'Harmattan Paris. Am tradus din limba română în limba engleză volumul bilingv de versuri **în cuvinte simple/ in simple words** de Mariana Pândaru-Bârgău, Editura Danimar. Am colaborat, în calitate de co-scenarist, la **The Carnival of Errors Project** sub egida **Before I Go Theatre, Theatre Royal Norwich și Royal Shakespeare Company**/ pe scenă și online (publicate prin BBC Radio Suffolk and Norfolk). Pregătesc un volum de poezii în limba engleză, **Discarded Objects of a Love Affair** la o editură în Anglia. Lucrez de câțiva ani buni la un roman despre viața **Silvyei Ghervescu**, profesoară eminentă, edila și directoare a liceului de fete din Bacău, azi Colegiul Național VASILE ALECSANDRI. Particip la mai multe cenacluri-atelier de proză scurtă și de poezie. Consider foarte important contactul cu alți scriitori.

- Încă o dată felicitări și noi izbânzi literare! Oferiți un model ce ar trebui urmat și de alți confrăți.

Cornel Simion GALBEN

Cadran cultural

Periodic editat sub egida Consiliului Județean Bacău

Președinte de onoare: **Petre Vlase**

Redactor-șef: **Cornel Simion Galben**

Colectivul de redacție:

Grigore Codrescu, Ion Fercu, Anișoara Macor, Dan Sandu

Redacția: Ansamblul Folcloric „Busuiocul”, 600266 Bacău, Str. Troțuș 6A

Tel./fax: 0234523357, 0740370665

e-mail: cadrancultural@gmail.com

ISSN 2601-5781, ISSN-L 2601-5781